БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 150 (10518) | 1964 оной июниин 26, пятница | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй обкомдо, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

1964 ОНДО РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ҮБҺЭ ХУРЯАЛГА, СИЛОС ДАРАЛГЫЕ ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ҺАЙНААР БЭЛДЭХЭ ТУХАИ

Ҥдондо республикын олонхи колхоз, совхозуудта үбһэ хуряал- техникэ, силосэй комбайнууд болон бусад машинанууд муу- ашаглагдажа, тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриин хангалтагүй- үнгэрһэнэй алдуунууд мүнөө жэлдэшье дахин дабтагдажа гэжэ КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Мини- үүдэй Совет тэмдэглэбэ.

Илангаяа колхоз, совхозуудта үбһэ хуряалгын машина, сило- ургамал хуряаха техникэ, тэжээл зөөрхэ хэрэгсэлнүүд, мүн жэжэ зэр зэмсэг, түхеэрэлгэнүүдые заһабарилха хүдэлмэ- бүришье хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Үбһэ хуряалга болон силос даралгын хүдэлмэриие хаһа саг- эмхитэйгээр эхилхын тула эмхидхэлэй хүдэлмэри эрид шан- ажа, бии байһан дутагдалнуудые түргэн усадхаха тушаа яа- ай хэмжээ абаха ёһотой гэжэ республикын Хүдөө ажахын уктнуудые абаха, бэлэдхэхэ министерство, үйлэдбэриин уп- ениинүүдэй начальнигууд, парткомуудай секретарьнар, кол- уудай правлени, совхозуудай директорнүүд болон партийна организацинуудые, КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай СР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалба.

Байгша ондо бүхы колхоз, совхозуудта үбһэ хуряаха, силос аха түсэбые нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэхэ таарамжатай арга боломжын бии байһые хараадаа абажа, обкомой бюро, истрнүүдэй Совет 1964 ондо колхоз, совхозууд болон үйлэд- ин управленинүүдтэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, силос дараха дээ- үүлэгдэһэн даабари табиба. Дээшэлүүлэгдэһэн энэ түсэб даа- ин ёһоор үйлэдбэриин управленинүүд ооһэдынгоо колхозуу- правлени, совхозуудай директорнүүдтэй хамта үйлэдбэриин гада бүхэндэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, силос дараха тодорхой эб табижа үгэхэ зэргэтэй. Мүн набшаһата тэжээл, шэмэтэй иинна үбһэ, халаахай сабшажа бэлдэхэ, гахай, шубуудта улхээр холимол силос дараха, хээрын ногоогоorшье ос хэхэ даабари табигдаха ёһотой.

Силос газар дээрэ обоолжо дарахада, тэрэ хоролтодо ехээр ко, шэмэ шүүһэниинь гээгдээд, мал ажалда ехэхэн хохидол руулагдадаг, тэжээлшье тон үнэтэй болодог байна. Тиимэһээ гша ондо силос газар дээрэ обоолжо дарахаяа болёод, тэрэ- е тусхай һайн нүхэ, түхеэрэлгэнүүдтэ хэжэ дарахын тула хоз, совхоз бүхэндэ бии байһан силосэй нүхэ, түхеэрэлгэнүү- наринаар шалгажа, эбдэрхэй муунуудынь һэльбэн заһаха, рлэхэ, дутуу һаань, тэдэнине үшөө олоор нэмэжэ бариха, эрхэ хэрэгтэй.

Байгша оной июлиин 1-һээ 5 болотор бүхы колхоз, совхозуудай хуряалгада, силос даралгада хэр бэлэн болоһонине наринаар гаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, дхэхэ министерствые, үйлэдбэриин управленинүүдэй началь- уд болон парткомуудай секретарьнарые КПСС-эй обком, Ми- трнүүдэй Совет уялгалаа. Энэ үе соо колхоз, совхоз бүхэндэ хуряаха, силос дараха хүдэлмэриин түсэб табижа, тэрэниин һайнаар хаража үзөөд, баталха ёһотой.

Илангаяа наран сэсэг, хээрын ургамал ногоо сабшажа, эртын ос хаһа сагтань даража эхилхэ тушаа шухала анхарал хан- улха. Мүн уһа намаг, хулһа ожорһотой газарта сабшаһан ногоо ос болгон дараха аргые үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ КПСС-эй об- , Министрнүүдэй Совет заана.

Мүнөө жэлдэ гүрэнэй газарай болон ой модоной фондын саб- лангай, тэрэшэлэн ехэ шоссе, түмэр харгын захаархи газарай оо сабшажа, шадаал һаа ехэ үбһэ абахые оролдохо шухала.

Республикын Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ нистерство, «Сельхозтехникын» нэгэдэл, үйлэдбэриин управ- ленинүүд, партийна комитедүүд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэри- эд бии байһан бүхы машина техникэ, түхеэрэлгэнүүдые дары гэн заһабарилжа дүүргээд, тэдэнине тэжээл бэлэдхэлгын үедэ рэн хүсэндэнь хүдэлгэжэ, ажалаа һайса оньһожоруулхын тула хы хэрэгтэй юумэ хэхэ зэргэтэй. Үбһэ хуряалгын тусхай оньһо- руулагдаһан комплексно бригадануудые, мүн морин косилка он гар хажууршадһаа бүридэһэн бригадануудые, силос дараха енонуудые эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Сабшалангай ногоо хаһа сагтань сабшаад, һайн шанартайгаар ряажа абахын тула, үнгэрһэн жэлнүүдэйхидэл адляар үбһые шарга дээрэ һүрилөөд, һүүлдэнь тэрэнээ трактораар фермэ- үдтэ зөөхэ тушаа тусгаар анхарал хандуулагдана.

Бүхы колхоз, совхозуудта хура бороогой үедэ сабшаһан үбһые тон зандань силос болгон дараха арга үргэнөөр хэрэглэхэ.

Тэжээл бэлэдхэлгые эрхим һайнаар үнгэргэхын тула партийна итедүүд, үйлэдбэриин управленинүүд үбһэ хуряалга, силос ралга дээрэ хүдэлжэ байһан колхознигууд болон совхозуудай дэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, нэй дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуул- хэрэгтэ нютагуудай партийна, комсомолой, профсоюзай эмхи- үдэй бүхы хүсые хандуулха, илангаяа зоной ажаһуудалай льтурна эрилтые гүйсэд хангахые оролдохо хэрэгтэй.

Үбһэ тэжээл эрхим шанартайгаар, элбэг ехээр бэлэдхэхын ту- колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэдые материальна та- аань һайнаар урмашуулха тушаа ажахынуудай хүтэлбэрилэг- д, партийна организацинууд шухала хэмжээ абаха болоно. ангаяа хүдэлжэ байһан зоной ажалай түлөөһые аккордно ар- р түлэхэ, мүн үбһэ хуряаха, силос дараха түсэб даабаряа үүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө нэмэлтэ түлбэри натураарнь үгэ- хэрэгтэй.

---

100 үдэр соо—
100 килограмм нэмээхэ

ҺАЙРХАХАДАА БААТАРНУУД ААД...

★ Үдын совхоздо залуу бодо мал бэлшээн таргалуулха хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. ★ Социалис мүрысөөн эмхидхэгдээдүй. ★ Малшадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Зунай атар һайхан сагта эбэртэ бодо малаа бэлшээн таргалуулха тухай Хориин үйлэдбэриин управлениин Үдын совхозой хүтэлбэрилэгшэд яһала хөөрэлдэһэн байха. Тэды толгой хашараг, буруунуудые түлжүүлхэеэ холын бэлшээридэ абаашаабди, тэдэнээ тэды центнер болотор шэгнүүрын нэмээхэбди, энэ жэлдэ гүрэндэ тэды шэнэһэн мяха тушаахабди гэжэ байгаад ехэл һайрхуугаар хэлсэдэг. Тиигээд 1965 оной түрүүшын кварталда хэды толгой мал тушаахаяа алгадгүй дурдаадхиха.

Нээрээшье бэлшээн таргалуулгада табигдаһан малайнь тоо харахада баярламаар. Аяар холын Яруунада 1140-өөд толгой эбэртэ бодо мал абаашагдаа. Голодоһондо гараһан 96 үнеэд, мүн 330 хашараг, буруунууд 5-дахи отделенидэ суглуулагдаа. Тиигээд июниин 17-до гүүртэ болгогдожо бүридхэгдэнхэй. Энэмнай зунай тэн болоһон хойно бэлшээридэ гаргагдаа бшуу даа. Ушар иимэһээ Үдын совхоз эдэ 420-ёод толгой малһаа 60-аад центнер мяха абажа шадаагүй болоно.

Залуу бодо мал бэлшээн таргалуулха хүдэлмэри мүнөө үедэ ямараар ябуулагдажа байгаа юм ааб гэжэ хараад үзэебди. Үглөөнэй 4 часта Баруун гэжэ бэлшээриин газарта ерэбэбди. Малынь үшөө хаалгатай, адуулагшадынь унтаһаар зандаа байба. һүүлдэнь һонирхожо асуухада тэдэмнай үсэгэлдэр лэ малаа нишэ асарһан байшоо.

Эндэ И. Н. Яковлевай харууһалдаг гүүртэ бии. Тэндэнь 1963 ондо түрэһэн 155 эрэ буруунууд. Тус бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 116 килограмм болоно. Эдэ буруунуудые Анатолий Филипповтэй суггаа харууһалдаг Илья Николаевич дүй дуршэл ехэтэй малшан юм. Жэшээнь, нёдондо тэрэнэй харууһалһан бүлэг залуу малай хахадынь шахуу дундаһаа дээшэ шадалтайгаар гүрэндэ тушаагдаа бэлэй. Бусадынь дунда шадалтай гэжэ сэгнэгдэһэн. Нүхэр Яковлев энэшье жэлдэ нёдондоноойхиһоо дутуугүй амжалта туйлаха зорилготой. Теэд даажа абаһан гүүртэнь һая эмхидхэгдээ ха юм. Баһа бэлшээринь һайн гэхын аргагүй — ой модон соо.

И. Н. Гусевай эндэхи гүүртэ баһал нимэрхүү байдалтай. Энэ хүмнай голодоһондо гаргагдаһан 95 үнеэдые харууһалдаг. Үшөө тиимэ 15 үнеэдые асарха юм гэжэ хүлеэнхэй. Хэзээ тэдэниие асарха юм, үшөө мэдэгдэнэгүй. Малайнь шэгнүүр бүхыдөө хэдыгээр нэмээгдээб гэжэ тодорхойлогдоогүй.

Тэндэһээ саашаа Челаандахи бэлшээри хүрэбэбди. Тугалнуудые эхэтэйнь суг байлгажа түлжүүлдэг гүүртэ эндэ бии. Байрань даншье һаа ахир муу.

Эндэ бүхыдөө 180 толгой мал суглуулагданхай. 54-ниинь голодоһондо гараһан, 20-ниинь тугаллаагүй үнеэд. Үшөө 2 буха, 56 тугал бии. 24-ниинь һара болоһон тугалнууд. Бултадаа нэгэ доро бэлшээгдэнэ. Эдэниие малшан Николай Яковлев харууһалдаг. Иимэ олон тоото малые гансаараа харууһалха гээшэ түгшүүрилтэйл хэрэг.

— Голодоһондо гараһан үнеэдые үни хада гүрэндэ тушааха байгаа. Харин манай ажахыда тэдэнээ һалан һалатарнь барина,— гэжэ Николай Яковлевич гомдоно.

Тугалнуудынь бишыханууд, үнеэдтээ дадаагүй, хүхэжэшье һургагдаагүй. Нүхэр Яковлев эдэ бүхы тугалнуудаа эхэдэнь хүхүүлжэ яажа үрдихэб даа. Ехэхэн хорёо баряад, тэдэнээ хүхүүлдэг үнеэдтэйнь суггань бэлшээгээ һаа һайн һэн. Теэд тиимэ хорёо барихаһаа байха, эндэ нэгэшье һарайша байхагүй. Хэрбээ үни удаанаар хура бороогой орoo һаа гү, али аадарай адхараа, мүндэрэй сохёо һаа, эдэнээ хаана, ямар газарта оруулхань гээшэб?

Хоёр Үдэ гэдэг бэлшээридэ 185 буруунууд харууһалагдана. Толгой бүриинь шэгнүүр дунда зэргээр 97 килограмм татана. Бэлшээриньшье таатай зохид бэшэ. Тойроод ой модон, һөөг бургааһан дүүрэн.

— Эдеэлсэнь гэмгүй һайн. Теэд һоно батаганаан эдэниемни амар ябуулнагүйл. Бага зэргын халуун болохотойл адли, тэдэмни «ташууpаа ганзагалан», хараһан лэ зүг тээшээ харайлдашана. «Зариманиинь уһа сөөрэм руушье орошоно,—гэжэ Иван Халбаев хэлэнэ.

Нээрээшье тиимэ хаш. Энэ бүлэг малые һөөг бургааһа багатай бэлшээридэ абаашаа һаа, зүйтэй байгаа. Угайдхадаа тэдэнэйнь тэнхээ тамир даншье һаа бирагүй. 20-ёод тугалынь муудашанхай.

Эндэхи мал адуулагшадай нэгэниинш ажалай түлөөһэ ямараашье абахаяа мэдэнэгүй.

«һарын хугасаа соо эдэнээ харууһалагты. Тиигээд хэды шэнээн түлөөһэ үгэхэеэ хаража үзүүжэмди»—гэжэ эндэхи отделениин эрхилэгшэ А. Я. Шубин хэлээ ха.

— Минии харууһалдаг тугалнууд апрель һараһаа хойшо шэгнэгдээгүй. Тиимэһээ хэды шэнээн түлбэри абаха байһанаа мэдэнэгүйб,—гэжэ Яковлев баһал гомдоно.

Залуу мал бэлшээн таргалуулха гүүртэнүүдые оройтуулжа бүридхэбэшье, совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй мүнөөшье энэ шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадагынь гайхалтай. Бэлшээридэнь малай эдихэ дабһан абаашагдаагүй байһаар, малшадай байха гэрнүүдшье заһагдаагүй, сагаадагдаагүй. Баруун гэжэ бэлшээриин газарта ерэһэн малшад нэгэ урсахан амбаарта байрлаба. Тэрэнь сагаадагдаагүй, шаланъ хурга зузаан шоройгоор хушагдашанхай. Челаанай, Хоёр Үдын малшад баһал имэшүү байратай.

Малаа һүни бэлшээхэ тухай тэдэнэр һанааташье болоногүй.

— Үглөөнэй 4 часһаа үдэшын 11 болотор бэлшээнэ бэзэбди,—гэжэ малшад дуратай дурагүйгөөр ярилдана.

Социалис мүрысөөнэй гурим эдээндэ мүнөө болотор дуулгагдаагүй. Ойлгуулламжын хүдэлмэри малшадай, илангаяа холын гүүртынхидэй дунда ябуулагданагүй. Энэ талаар совхозой партком, тэрэнэй секретарь нүхэр Романов зэмэтэй. Мал бэлшээн таргалуулха зунай атар һайхан үе саг үнгэржэл байна. Тиимэһээ Үдын совхозой хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа главна зоотехник нүхэр Скосырский энэ шухала хэрэгтэ һаналаа табиха уялгатай.

Шалгалтын бригадын гэшүүд: Ф. МИРОНОВ, совхозой хүдэлмэришэн, партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлгэмэй гэшүүн; М. БАКИРОВ, мал адуулагша; Ц. БАБУШЕЕВ, манай корреспондент.

Эрхирэгэй совхозой (Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлени) шубуунай фабрикын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ 3 миллион үндэгэ абаха, 74 мянган дальбараа дэгжээхэ уялгатай.

Зураг дээрэ: фабрикын мэргэжэлтэ Г. Кузьмина ажаллажа байна.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

ШУБУУШАДАЙ ХУБИТА

Хахад жэлэй үшөө барагдаагүй байбашье, «Знамя Ленина» колхозойхид Мухар-Шэбэрэйнгээ үйлэдбэриин управлени дотор эгээн түрүүлэн гүрэндэ үндэгэ худалдаха даалгабаряа дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ.

Артелиин шубуушад жэлэй үнгэрһэн 5 һара хахадай туршада бэлэдхэлэй пунктда бүхыдөө 170 мянга шахуу үндэгэ тушаагаа гэхэ гү, али хахад жэлэй түсэбһөө гадуур 4 мянга гаран үндэгэ оруулаад байна.

— Колхозойхиднай өөһэдынгөо арга боломжо хаража үзөөд, июлиин 1 болотор зургаа һарын түсэбһөө гадуур 10 мянган үндэгэ Эхэ орондоо үгэхэ гэһэн уялга абанхай. Энээнээ дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байнабди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Ц-Д. Семенов хөөрэнэ.

Энэ амжалта миил зүндөө ерэшөө бэшэ. Шубуушад, мэргэжэлтэд энэ һалбариин ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, илангаяа шубуудай харууһа, тэжээлые эрид һайжаруулха тушаа ехэхэн оролдолго гаргаа. Илангаяа шубуушад Харлам Афанасьевич, Евдокия Дмитриевна Степановтанай ажалые магтамаар.

А. ЗОРИН.

ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

Улам бэхижэжэ байһан хани барисаанай тэмдэг

ДЖАКАРТА. июниин 24. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Индонезидэ айлшалһаар. «Баатарнуудай хүшөө» нээлгын баярай ёһололдо делегаци мүнөөдэр хабаадалсаа. Энэ гайхамшагта архитектурна бүтээл Индонезиин ниислэлые шэмэглэбэ. Энээниие Советскэ Союзай арадууд болон правительство манай хани барисаата Индонезиин арадта болон правительствада бэлэн болгон бодхоһон байна.

Хүндэтэ айлшадай һуужа ябаһан машинанууд «Митенг Промнатан» гэжэ талмай дээрэ ерээ. Тус талмай дээрэ энэ хүшөө бодхогдоһон байна. Түрүүшын машинаһаа президент Сукарно А. И. Микоян хоёр буугаа. Талмай дээрэ суглараһан Джакартын олон түмэн хүн зон тэдэниие шанга альга ташалгаар угтаа.

А. И. Микоян президент Сукарно хоёр үгэ хэлээ.

Баярай ёһололой дүүрэхэдэ, Индонезиин республикын гимнын аялга зэдэлээ. Талмай дээрэ шангаар альга ташалган болоо.

Индонезиин патриодуудай — Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлшэдэй эрэлхэг зоригой һүр жабхаланта бронзо памятник — Индонезиин болон Советскэ Союзай арадуудай улам бэхижэжэ байгаа хани барисаанай тэмдэг—наранай хурса туяан доро яларан харагдаба.

ВЦСПС-эй ПЛЕНУМ

МОСКВА. июниин 23. (ТАСС). ВЦСПС-эй IV пленум мүнөөдэр Союзуудай байшангай Колонно зал соо хүдэлмэреэ эхилээ. Пленумые ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ В. В. Гришин нээһэн байна.

«Ухаалан зохёолгонуудай, уралан наринжуулгын дурадхалнуудай, научно-техническэ бүлгэмүүдэй һанамжа дурадхалнуудай үйлэдбэридэ ямараар нэбтэрүүлэгдэжэ байһан, тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», «Хүн зониие ажаһуудалай талаар хангалгые саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй 1962 оной августын 10-най тогтоолой ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай» асуудалнуудые пленум зүбшэн хэлсэхэ юм.

Зүбшэхэ зүйлэй нэгэдэхи асуудалаар СССР-эй ухаалан зохёолгын болон научна туйлалтануудай хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Ю. Е. Максарев, Ухаалан зохёолгын болон уралан наринжуулгын бүхэсоюзна бүлгэмэй Центральна Соведэй түрүүлэгшэ В. А. Иванов, научна техническэ бүхэсоюзна бүлгэмэй түрүүлэгшэ В. Г. Силуянов гэгшэд элидхэлнүүдые хээ.

Тиигээд үгэ хэлэлгэ эхилээ.

(ТАСС).

Н. С. ХРУЩЕВ ГЕТЕБОРГДО АЙЛШАЛБА

ЕБОРГ, июниин 24. (ТАСС-ай корр.). СССР-эй Министрнүү- Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хру- тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд эр үдын урда тээ эндэ ерэбэ. Хрущевтой хамта Шведиин ер-министр Т. Эрландер, юсти- министр Х. Клинг гэгшэд мүн етеборг ерэлсээ. Айлшад эндэ «Арендаль» гэжэ верфьтэй аба. Энэ верфь Шведиин судна дэг промышленностиин омогор- болодог юм. «Арендаль» гээшэ- Шведиин судна бүтээдэг «Гета- » гэжэ мэдээжэ концерндэ .

етскэ правительствын толгой- е «Гетаверкенэй» түлөөлэгшэд авлениин түрүүлэгшэ Е. Лунд, агша-директор Х. Нильсен, ди- Н. Сюнссон гэгшэд угтаһан . Судна бүтээдэг хүдэлмэришэд скэ правительствын толгойлог- хани халуунаар угтаа. ет айлшад «Арендаль» гэжэ не харуулһан дүрсэ зурагтай саба.

Верфиин хүдэлдэг гол ёһо гуримуудтай танилсаһанайнгаа һүүлээр Н. С. Хрущев, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд үйлэдбэриин процессүүдые хараба.

Һүүлээрнь айлшад «Гетаверкен» гэжэ верфьдэ ошожо, тэндэ тамардаг хоёр түхеэрэлгэнүүдые хараа. Эдэ түхеэрэлгэнүүд Советскэ Союзай захилаар бүтээгдэнэ. Манай оронтой баталагдаһан контрактын ёһоор «Гетаверкен» хадаа СССР-тэ үшөө 6 рефрижераторнуудые бүтээхэ юм.

«Арендаль» гэжэ верфьдэшье, мүн «Гетаверкен» гэжэ верфьдэшье Никита Сергеевичые хүдэлмэришэд альга ташан амаршалһан байна.

«Гетаверкен» гэжэ верфь дээрэ СССР-эй захилаар бүтээгдэжэ байһан шэнэ рефрижераторна судна уһанда табилгын баяр ёһолол болоо.

Никита Сергеевич Хрущев, Нина Петровна Хрущева, Таге Эрландер, верфиин хүтэлбэрилэгшэд, Н. С. Хрущевые үдэшэжэ ябаһан хүнүүд заводой талмай дээрэ суглараһан хүдэлмэришэдэй альга ташалган доро тусхай трибуна дээрэ гарана.

Советскэ Союзда эльгээгдэхэ шэнэ судные уһанда табилгын баяр ёһололые верфиин хүдэлмэришэдэй эрэшүүлэй хоор нээһэн байна. Һүүлээрнь Н. П. Хрущева уһан замайхидай заншалай ёһоор шэнэ судныи урда хушуунда нэгэ шэл шампанска архи тэһэлжэ, энэ суднада Шведиин агуу ехэ эрдэмтэ—байгаали шэнжэлэгшын хүндэлэлдэ «Карл Линней» гэһэн нэрэ үгэбэ. Судна эрье дээрэһээ аалиханаар уһанда табигдажа, долгиндо нэгэ жэгдээр хэлбэлзэһэнэйнгээ һүүлээр байха газартаа зогсобо. Тиигэжэ худалдаа наймаанай советскэ флот үшөө нэгэ рефрижератортай болоо бшуу!

Хүдэлмэришэдэй хоор В. Соловьев-Седойн зохёоһон «Вечер на рейде» гэһэн дуу ород хэлэн дээрэ гүйсэдхөө. Никита Сергеевич Хрущев, баяр ёһололдо хабаадалсаһан бүхы хүнүүд Шведиин хоорто хабаадагшадые альга ташан амаршалаа.

Заводой директор Х. Нельсен СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевто үгэ үгэбэ.

Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ

сподин премьер-министр!

теборг городой түлөөлэгшэдэй эй господин түрүүлэгшэ!

рфиин господин директор!

етаверкенэй» хүдэлмэришэд, нернүүд!

ветскэ Союзай захилаар Шве- корабль бүтээгшэдэй байгуул- энэ судные уһанда табиха гай- агта баяр ёһололдо таанадтай хабаадалсаха байһандаа бидэ баяртайбди.

дна байгуулха хүдэлмэриин үсалгатай хубинень дүүргэһэн- ь дашарамдуулан, танай верфиин мэришэд, инженернүүдтэ баяр лан хүргэхыемни зүбшөөгыт. хадыхэн сагай үнгэрөөд байха- йгаалиие шэнжэлэгшэ Шведиин хэ эрдэмтэ Карл Линнейн нэрэ зүүһэн энэ судна түрүүшынгээ тамаралгада гараха юм. Зол жаргалтайгаар, удаан саг соо тамархыень энэ суднада эртээнһээ хүсэебди.

Советскэ Союзда эльгээгдэхэ шэнэ судные, мүн Данида уһанда табиха баяр ёһололдо бидэнэй хабаадалсаһые таанад мэдэнэ ёһотойт. Нихэлээрээ худалдаа наймаанай советскэ флот ехэ түргэнөөр нэмэжэ байна бшуу. Энээниие таанад харана ха юмта.

Советскэ Союз судна бүтээдэг өөрынгөө заводууд дээрэ далайн флодой судануудые ехээр баридаг. Бидэнэр мүнөө 50 – 60 мянган тонно, бүришье ехэ нефть багтаадаг суднануудые, загаһа баридаг суднануудые байгуулнабди. Тэрэшэлэн хуурай ашаа шэрэхэ томо суднануудые бүтээнэбди. Хэрбээ сэрэгэй томо суднанууд — линейнэ корабль, крейсернүүдые верфьнүүд дээрээ бүтээхэеэ болёобди гэжэ хэлээ һаа, би ехэ нюусаяа танда нээхэгүй байхаб. Ушарынь гэхэдэ, эзэрхэг түримхэйшүүлэй дэлхэйн термоядерна дайн үүдхээ һаань, энэ дайнда тиимэ корабльнууд һурхэй ехэ сэрэгэй хүсэн болоожо шадахагүй бшуу. Сүлөөрһэн заводууд болон верфьнүүдые бидэнэр мүнөө далайн загаһа барилгын, худалдаа наймаанай флот байгуулхын тулада хэрэглэнэбди. Энэ хадаа оронойнгоо баялигуудые ехэдхэхэ, арад зоной һуудал, байдал һайжаруулхын тулада үйлэдбэриингөө хүсэнүүдые хэрэглэхэ арга боломжо олгоно бшуу.

Гэбэшье советскэ заводууд дээрээ амгалан сагай суднануудые барихаһаа гадуур, бидэ судна бүтээдэг хүгжэнги промышленностьтай социалис ба капиталис оронуудта горитой захил -хэнхэйбди гэжэ дабтан хэлэхэ байнаб. Мүнөө Советскэ Союзай захилаар иимэ верфьнүүд дээрэ 152 корабльнууд баригдажа байнхай. Тиихэдээ мүнөө Советскэ Союзай захилаар бүтээгдэһэн 60 суднанууд зунай һаранuудта уһанда табигдаха юм.

Загаһа барилгын, худалдаа наймаанай советскэ флодто Шведиин верфьнүүд дээрэ бүтээгдэһэн олон суднанууд бии. Эдэ суднанууд найдамтай гэжэ совет морягууд батаар этигэнхэй. Эдэ бүхы суднанууд далайда һайнаар тамардаг, ашаглахада аятай зохид.

Загаһа бариха советскэ флодто хэрэглэхын тула Шведиин 300 миллион крон шахуу мүнгэтэ олон суднануудые Шведиин судна бүтээдэг промышленностьда захил хэхэдээ, энээниие хараадаа абаһан байгаабди. Минии һанахада, энэ захил Шведиин верфьнүүдтэ мүн лэ барышатай байгаа. Яахадааб гэхэдэ, Шведиин корабль бүтээгшэдые удаан саг соо хүдэлмэреэр хангаа ха юм. Зүгөөр энэ ушарта манай харилсаанууд захил хэгшэд захил бүтээгшэдэй харилсаануудаар хизаарлаагүй юм.

«Карл Линней» гэжэ судна Шведиин ба совет инженернүүдэй хамтааран зохёоһон проектын ёһоор баригдана. Энэ судна Шведиинишье, Советскэ Союзайшье түхеэрэлгээр зэбсэгжүүлэгдэхэ байна. Эдэ түхеэрэлгэнүүд манай хоёр оронуудай хүдэлмэришэдэй гараар хэгдэһэн байха. Амгалан сагта хэрэглэгдэхэ энэ корабль хадаа Шведиин ба совет хүдэлмэришэд, инженернүүдэй хамтын ажалай үрэ дүн мүн гэжэ тоолохо үндэһэ баримта манайда бии гээшэ.

Үрдань хүдэлмэришэн ябаһан би таанадтай — Шведиин хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэдтэй эндэ уулзажа байһандаа баяртайб, тиигээд Советскэ Союзай хүдэлмэришэдһөө аха дүүгэй халуун амаршалга таанадта хүргэнэб.

Совет хүнүүд эрдэм наука, техникэдэ шэнэ зам нээжэ үгэдэг эрдэмтэдэй, мүн шэнэ машина зохёодог, үйлэдбэриие хүтэлбэрилдэг инженернүүдэй ажал үндэрөөр сэгнэдэг. Тэдээнһээ горитой юумэн дулыдадаг гээшэ. Ехэл бэшэ һаа, бага бэшэ материальна баялигуудые хүдэлмэришэ хүнүүд байгуулдаг.

Манай орон — Советскэ Союз — ажалшадай гүрэн мүн болоно. Эндэ бүхы юумэн ажалша хүнэй мэдэлдэ байдаг. Политическэ ба экономическэ засаг түрэ арад зоной мэдэлдэ байдаг. Манай парламентда — Верховно Соведтэ — хүдэлмэришэд ба таряашад, заводуудта, верфьнүүдтэ, шахтануудта болон манай ороной хизаарлашагүй ехэ таряалан дээгүүр хүдэлдэг таанадтал адли ажалша хүнүүд засаг түрын хэрэгүүдые зүбшэн хэлсэдэг, тэдэнэр гүрэниие эрхилэн хүтэлбэрилхэ, хуулинуудые зохёохо ба бэелүүлхэ хэрэгтэ сэхэ, эдэбхитэйгээр хабаададаг шуу.

Хүндэтэ ханинар!

Дэлхэйн бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй хуби заяан таһаршагүй нягта холбоотой. Ажал гээшэмнай ямаршье хүдэлмэришэнэй амин шухала хэрэг болоно бшуу. Хүдэлмэришэдэй ажалай дэмы хооһоор һалахагүйн тулада, ажалайнь үрэ дүнгүүдэй арад зоной аша туһада хэрэглэгдэхын тулада зорюулагдаһан бүлтанайнь үг эрмэлзэл тэдэниие нягтаруулан холбоно бшуу. Тиимэһээ эб найрамдал тээшэ, дэлхэйн шэнэ дайн зайсуулха тээшэ зорюулагдаһан үг эрмэлзэл бүхы ажалшадые нэгэдүүлэн жагсаана бшуу.

Түгшүүрилтэ байдалай һуларуулагдаад байбашье һаань, дайнай аюул огто үгы болоо гэжэ хэлэжэ шадахагүй байнабди. Дэлхэй дээрэ буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээгдэнэ. Һандаргахы туйлай ехэ хүсэтэй буу зэбсэг ехэ болгохо ябадал хүн түрэлтэндэ аймшагтай ехэ аюул хүргэжэ магад.

Тиимэһээ Советскэ Союз буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгые болюулха хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абахын түлөө, буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, гүйсэдөөр хуряахын түлөө хэлбэришэгүй шууд шангаар тэмсэнэ. Буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгэдэ, ракетно-ядерна дайнда эсэргүүгээр тэмсэдэг бүхы ажалшадай, бүхы арадуудай хамтын хүсэдэл оролдолго—эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ туйлагдаха амжалтын эрхэ нүхэсэлынь мүн болоно.

Үшөө нэгэ шухала асуудал дээрэ тогтожо хэлэхэ һанаатайб. Гүрэнэй болон политическэ ажал ябуулагшадай уулзалганууд ехэ туһатай гэжэ бидэ тоолонобди. Эдэ уулзалганууд бэе бэеэ һайнаар ойлголсоходо һайнаар нүлөөлнэ, гүрэнүүд хоорондын харилсаануудай, мүн уласхоорондын шухалын шухала элдэб асуудалнуудые шиидхэхын тулада таарамжатай эрхэ байдал байгуулна бшуу. Зүгөөр бэе бэедээ айлшалалга имагтал гүрэнүүдэй ажал ябуулагшадай хэрэг байха ёһогүй. Жинрэй хүнүүд, хүдэлмэришэн анги, тусхайлан хэлэбэл, профсоюзна болон бусад организацинуудаар дамжуулан бэе бэедээ айлшалалсажа байг лэ гэжэ бидэ хэлэхэ байнабди.

Советскэ профсоюзуудай Шведиин профсоюзуудгай, хүдэлмэришэдэй организацинуудтай байгуулһан харилсаа холбооной үргэдэжэ байһые бидэ амаршалнабди. Совет болон швед хүдэлмэришэдэй хоорондохи харилсаа холбооe хүгжөөхэ арга боломжонууд угаа ехэ гэжэ бидэ тоолонобди. Манайда айлшалжа ерыт. Совет хүдэлмэришэд ямараар ажаһуунаб, ажалланаб гэжэ таанадта харуулхабди, совет арад ямар бэрхэшээлнүүдтэй ушарнаб, эдэ бэрхэшээлнүүд хайшан гээд дабагданаб гэжэ таанадта хөөрэжэ үгэхэбди. Иигэжэ бэе бэедээ айлшалалга хадаа манай оронуудай хоорондохи хании ёһоной харилсаануудые улам саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ, манай арадуудай аша туһада туһа нэмэри болохо ха юм.

Манай оронуудай хоорондо үниһөө хойшо экономическэ харилсаа холбоон байгуулагданхай. Шведиин ажал хэрэгүүдэй хүнүүд болон худалдаа наймаанай, ажахын советскэ организацинуудай хоорондо байгуулагдаһан харилсаа холбооe бидэ амаршалнабди, алиньшье талада ашаг туһатай имэ харилсаа холбооe саашадаа хүгжөөхын тула бэлэн байнабди. Шведиин хүдэлмэришэд, техчигүүд болон инженернүүдтэ, манай бүхы ханинарта ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлахыень, зол жаргалтайгаар ажаһуухыень үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди, танай бүлэнэртэ амгалан һайнаар ажаһуухыень, танай хүүгэдтэ элүүр мэндэ ябахыень, эб найрамдалда дуратай танай ороной һалбаран мандахыень үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Эб найрамдал, хани барисаан!

Советскэ правительствые толгойлогшын хэлэһэн үгые эндэ байгшад ехэ анхаралтайгаар шагнаһан байна. Үгэ хэлэжэ дүүргэмсээрнь заводой талмай дээрэ суглараһан хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд Н. С. Хрущевые альга ташан хани халуунаар амаршалаа.

Һүүлээрнь айлшад судоверфьһээ гаража, «Посейдон» гэжэ судна дээрэ һуугаад, городой түб тээшэ зорибо. Ратушиин байшан соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын хүндэлэлдэ Гетеборг городой засагаархид үглөөнэй сайлалга хээ.

Уулзалгануудай болодог зал соо совет айлшадтай уулзахын тулада хэдэн зуугаад хүнүүд сугларһан байба. Тэдэнэй дунда Гетеборг ба Бохус провинциин губернатор П. Нюстрем, городой муниципалитедэй түрүүлэгшэ Г. Хеглунд, муниципалитедэй депутадууд. «Гетаверкенэй» правлениин түрүүлэгшэ Е. Лунд болон городой эгээл томо промышленна предприятинуудай бусад хүтэлбэрилэгшэд, олониитын түлөөлэгшэд, журналистнууд байлсаба.

Советскэ правительствын толгойлогшые Г. Хеглунд, Е. Лунд гэгшэд амаршалһан байна. Үглөөнэй сайлалга дээрэ Н. С. Хрущев үгэ хэлээ.

Үглөөнэй энэ сайлалга хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Партиина ажабайдал

ХҮБШЫН ХҮНДЫЕ ҮГСЭН СУБАБАД

Эрхүү мүрэнэй хоёр бэеэр совхозоймнай эдлүүриин бухы газар оршодог. Зүгөөр тэрэнэй ехэнхи хубинь таряалан, сабшалан болодог. Тиимэһээ зунай үедэ малай бэлшээреэр ядалдадаг, энэ шадар байһан бэлшээримнай хаанашье хүрэдэггүй юм. Зунай бэлшээриин үедэ малнай адуулха газарай үйтанһаа боложо таргалдаггүй, ашаг шэмэеэ нэмээдэггүй байһан.

Иимэ эрхэ байдалда байһан дээрэһээ манай совхоз тогтоһон сагһаа хойшо залуу, һубай эбэртэ бодо малаа зунай үедэ хүбшэ тайгын, аяар холын тунга бэлшээридэ абаашажа адуулдаг дуршалтай болонхой. Энэ ушар манай ажахыда ехэл удхатай, аша туһатай хэмжээн гээшэ.

Зуун үдэрэй туршада толгой бүриин шэгнүүрые 100 килограммһаа доошо бэшээр нэмээхэ гэһэн хүлэлөөн республикымнай колхоз, совхозуудай мал адуулагшадай дунда мүнөө үргэнөөр дэлгэржэ байна. Манай совхозой үхэр харууһалагшад тэрэ үүсхэлые эдэбхитэйгээр дэмжэбэ.

Хада уулын, хэдэн шэлын саада тээхи гол горходой эхиндэхи Үргэдэй, Ильчир гэжэ бэлшээридэ жэл бүри малтаяа ошожо хүдэлдэг адуулгашад нүхэд Шойсорон Таханов, Сергей Пятницкий, Бадма Таряшинов, Лопсон-Нима Ихнеев болон бусад тэндэхи бэлшээри һайнаар ашаглажа, адуулжа ябаһан малаа һанаһандаа хүрэтэр түлжүүлжэ, таргалуулжа бусадаг юм. Эдэнэр энэ талаар дүй дуршалөөр баяжаһан, мэргэжэл шадабаритай болоһон малшад. Жэл бүхэндэ харууһалжа байһан малайнгаа толгой бүриинь шэгнүүр сүүдхэ бүхэндэ 900—1000 граммаар нэмэдэг.

Малаа холын бэлшээридэ гаргахын урда тээ мүнөө жэлдэ нилээд горитой бэлэдхэл хэгдээ. Үшөө хабар байхада Үргэдэй, Ильчир уруу адуулалгын хаһын үедэ хэрэгтэй болохо тэжээлэй дабһан, малшадай бусад хэрэгсэлнүүд хүү зөөгдэһэн байна. Удаань тэндэ зуһаха малые эрэ, эмээрнь, наһа жэлээрнь илгажа, гүүртэнүүдые бүридүүлһэн, хаана ямар газарта байрлаха байһыень тодорхойлһон байнабди. Тэрэшэлэн туугдаха малые ветеринарнууд толгой тоолон үзэһэн, аргалхыень эмнэһэн байха юм.

Игэжэ мүнөө зундаа холын бэлшээридэ зуһаха 4.189 толгой эбэртэ бодо мал 20 гүүртэ боложо хубаарба. Тиихэдэ тэрээн уруу үшөө һубай хонидые абаашахамнай. Нёдондо Сухарьта гэжэ газарта хонидые байлгаһамнай яһала боломжотой үрэ дүн харуулаа. Хонид һайса таргалжа буугаа һэн. Эдэ бухы малые адуулхаар мүнөө жэлдэ 80 шахуу хүн ошохонь.

Эдэнэй олонхинь урда тээнь нэгэтэ бэшэ хүбшын бэлшээридэ гаража, мал адуулжа һураһан, дүй дуршалтэй болоһон малшад байха.

Эндэ саһан эртэ ородог бшуу. Тиимэһээ энээхэн 90 хоногые ашагтай һайнаар хэрэглэхые малшаднай оролдохо зэргэтэй.

Малшадай адууһа малаа туужа, холын аянда мордохын урда тээ тэндэ хүдэлхэ хүдэлмэришэдэй суглаан үнгэргэгдэһэн байна. Тэрэ суглаан дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болоһон, республикын түрүү адуулагшад нүхэд Ломоносов, Гуляев гэгшэдэй дүй дуршал тэдээндэ ойлгуулжа үгтэһэн зэргэтэй. Манай совхозой адуулагшан бүхэн тус тустаа социалис уялга абаа, зунай бэлшээриин үедэ адуулганда ябаһан малай толгой бүриинь шэгнүүр сүүдхэдээ 1.000 граммаар нэмээхэ гэһэн социалис мүрысөөндэ бүгэдөөрэн оролсохо гэжэ шиидэбэ.

Адуулгашад Ш. Д. Таханов, М. А. Ошоров, Б. Д. Таряшинов, А. Е. Сымбелов, Н. Е. Шубин, Н. С. Зверев, С. М. Пятницкий, Д. Д. Сокгоев болон бусад нүхэд сүүдхэ соо малайнгаа толгой бүриин шэгнүүр 1000 граммаар нэмээхэбди гэжэ мэдүүлһэн. Эдэмнай хэлэһэндээ хүрэхэл байха. Хүн бүхэнэй абаһан уялгые хамталаад байхада манай совхозой мал адуулагшад дунда зэргээр 900 граммаар толгой бүриин шэгнүүрые хоног соо нэмээхэ ушартай болоно.

Совхозой дирекци, партком, хүдэлмэришэнэй комитет хадаа холын бэлшээридэ гаража хүдэлдэг хүдэлмэришэдые ажаһуудалайнь бухы хэрэгсэлээр, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр таһалгаряагүй хангажа байха талаар хэмжээнүүдые хараалаанхай. Тиихэдэ нютаг тосхонһоо гаһархай, холын газарта ажаллагшадые газетэ, журналаар, ном һудараар таһалдуулхагүй, гүүртэ бүхэндэ радиоприемнигүүдые тодхохо зэргэтэйбди. Гадна тэрээ руу лекторнууд, агитаторнууд ходо ябажа, элдэб шухала темэнүүдээр хөөрэлдөө үнгэргэжэ байхаар түсэблэгдэнхэй.

Мал адуулагшадта үгтэхэ (тэдэнэй хүдэлхэ эрхэ байдалыень харааада абажа) ажалай түлөөһэн таарамжатайгаар тодорхойлогдонхой. Тиихэ зуураа тэдэнэй салин хүлһэн малай шэгнүүр нэмээлгэһээ дулдыдаха болоно. Гадна бүри һайн амжалта түйлагшадта нэмэлтэ түлбэри мяхаар гү, али орооһо таряагаар үгтэхэ байна. Ажалай түлөөһэнэй иимэ гурим малшадта хэлэжэ үгтэнхэй, тэдэнэр энэ гуримые һайшаанхай гээшэ.

Совхозой хүтэлбэриин хараалһан хэмжээ ябуулганууд холын бэлшээридэ гаргагдаһан адууһа малаа түргөөр түлжүүлхэ, һайнаар таргалуулха гэһэн хэрэгтэ зорюулагдана. Малаа зунай урин сагта мяхажуулан таргалуулжа шадаа хадаа 1964 ондо мяха абаха, гүрэндэ худалдаха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ байна ха юмбибди. Зүгөөр энэ амжалтымнай эшэ үндэһэн, узуур унгинь имагтал малшадай гарта, тэдэнэйл хүсэлэл оролдолгоһоо болохо бшуу.

Иимэ зорилго урдаа табиһан адуулгашаднай аяар гурба һараар холынгоо аян замда мордобо гээшэ. Эгээл түрүүлэн нэгэдэхи отделениин адуулагшад нүхэд Имескенов, Бархтуев, Молохоев гэгшэдэй гүүртэнүүд июниин 10-да хүбшын хүндые үгсэн, хада уулын субаса зүргөөр үхэр малаа туун субуулба. Хойно хойноһоо удаа дараалан бусад адуулагшад һүрэг малаа хүбшэ өөдэ залан туужа, хараа далда оробод.

Совхозойнгоо 80 шахуу эрхим малшадта ажалдаа амжалта түйлахыень, энхэ элүүр ябажа бусахыень хүсэхэһөө бэшэ ондоо ямар үгэ хэлэлтэйб. Тиигээдшье тэдэ нүхэднай уялгаяа эрхимээр дүүргэхэ байһаниинь дамжагтүй.

Б. БУДАЕВ.
Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин Саянай совхозой парткомой секретарь.

ВЦСПС-эй Президиум...

Совхозой хүдэлмэриш... бүхэндэ ажалай дэбтэр үгэхэ

«Совхозуудта ажалай дэб... бии болгохо гуримай сахигда... гүй тухай» асуудалые ВЦС... эй Президиум хаража үз... Ажахынуудай бухы хүдэлм... шэд болон алба хаагшадай ... бэнэйнь нэгэ хуби шахуунь аж... лай дэбтэргүй байгаа гэжэ ша... галта хэхэдэ элирээ. Эдэ док... ментнүүдтэ тэмдэглэл ... ушарта буруугаар хэгдэдэг, ... дэниие гартань үгэхэ, хадаг... гурим сахигдадаггүй гэжэ ... дани дээрэ мүн лэ тэмдэглэгд... Энээнһээ уламжалан ямар у... тохёолдоноб гэхэдэ, совх... хүдэлһэн нилээд олон хүнү... пенси тогтоохын түлөө соци... на тэдхэмжын органуудта х... дахадаа бэрхэтэй байдалда о... дог.

Хүдөө ажахын продуктнуу... абаха, бэлэдхэхэ республика... министерствэнүүд, хизаарай ... лон областной управлениину... тэрэшэлэн совхоз, колхозуу... (колхоз, совхозуудай) үйлэд... риин управленинүүд хадаа а... хынуудта ажалай дэбтэрнүү... бии болгохо хэрэгтэ зохихо а... харал хандуулнагүй. Эдэ док... ментнүүдтэ зүб тэмдэглэл ... хын хойноһоо профсоюзуу... хүдөөгэй хизаарай болон обл... ной соведүүд ажаглан хар... гүй.

Бухы совхозуудта ажал... дэбтэрнүүдые бии болгоод, тэ... дэглэл хэжэ байлгые шалг... хүдэлмэри 1964 оной октяб... хүрэтэр эмхидхэхыень профсо... зуудай республиканска, хүд... гэй хизаарай болон областн... соведүүдые, Хүдөө ажахын ... лон бэлэдхэлэй хүдэлмэриш... дэй болон алба хаагша... профсоюзай центральна, хиза... рай болон областной коми... дүүдые ВЦСПС-эй Президиу... уялгалаа. Хүдөө ажахын пр... дуктнуудые абаха, бэлэдха... органуудтай хамта энэ хүдэл... мэри хэгдэхэ ёһотой. Шалга... та хэхэдээ, бухы хүдэлмэриш... болон алба хаагшадта ажал... дэбтэр бии болгуулха хэрэгт...

Ажалай дэбтэрнүүдтэ ... хаһа саг соогоо, хэр зүб... тэмдэглэлнүүдэй хэгдэдэг б... һые хододоо хинан шалга... байха шухала. Энэ у... га үйлэдбэриин управлениину... дэй профсоюзна комитедүү... тэ болон совхозуудай ... дэлмэришэнэй комитедүүд... даалгагдаа.

(ТАСС).

Түрүү шубуушанай дуршэлһөө

АРГЫНЬ ОЛОБОЛ— АМЖАЛТА ЕРЭХЭ

Ямаршье ажалда амжалта түйлаха гээшэ хүн бүхэнэй үнэн зүрхэнэй оролдолго, мэргэжэл шадабариһаа, мүн хүдэлмэриин гол онол оншые оложо шадаһанһаа болодог.

Зоя Васильевна Некрасова Эрхирэгэй совхозой 4-дэхи отделенидэ 7 жэлдэ шубуушанаар хүдэлхэ зуураа, ажалдаа айхабтар оролдосотойгоор хандан, шубуу харууһалха, тэжээхэ онол аргые арбан хургандаал шудаланхай. Энэ үе соо томо болоһон тахяа хараа, дальбараануудыешье дэгжээлсээ. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада тахяа хаража байна. Нёдондо хаража байһан тахяа бүриһөө дунда зэргээр 120 гаран үндэгэ суглуулаа. Байгша ондошье шубуушан Некрасова эрхимээр ажаллана. Жэлэй үнгэрэгшэ 5 һара соо Зоя Васильевна гансаараа 143.101 үндэгэ суглуулжа тушаагаа гэхэ гү, али тахяа бүриһөө 68,7 үндэгэ абанхай. Мүнөө жэлдэ тахяа бүриһөө 90 үндэгэ абаха түсэбтэй аад, өөрынгөө арга боломжо хаража үзөөд, 115 үндэгэ абахаб гэжэ мэдүүлээ. Эдэ үдэрнүүдтэ 2200 тахяануудһаа үдэрэй 1300—1400 үндэгэ суглуулна.

Эрхим шубуушан Зоя Васильевна Некрасова хайшан гэжэ хүдэлхэдөө, ямар онол арга, дүй дуршал хэрэглэхэдээ иимэ һайн үрэ дүн түйлана гээшэб?

Шубуудайнь байра яһала зохидоор түхеэрэгдэһэн, досоогоо 256 дүрбэлжэн метр талмайтай. Тэндэнь тахяануудай һуужа үндэгэлхэ газар, тэжээлынь хэжэ үгэхэ хобоохонууд, уһанай тэбшэнүүд табяатай. Байрынь оёор модон дэбдихэртэй. Шубуудайнгаа байра үдэр бүхэндэ сэбэрлэжэ, доронь хюрөөгэй хуурайхан хибэдэһэ дэбдижэ үгэдэг. Досоонь зайн галай гэрэл оруулагданхай. Нүхэр Некрасова үбэлдөө байра соонь сүүдхэдээ 14 час тухай гэрэлтэй байлгана.

Ажалынь үглөөнэй 7 часһаа эхилдэг. Тахяануудаа байраһаань гаргахадаа тон наринаар адаглан хаража, шалгадаг. Шубуудай тэжээлые тусхай гэртэ бүйлуулжа бэлэн болгоно. Бага багаханаудаар аад, олон янзын хоол эдюулхые ехэтэ оролдодог.

Шубууд хэр һайнаар эдеэлнэб, үндэгэлнэб гэжэ Зоя Васильевна ходо хаража байдаг. Гадна тахяагай үндэгэеэ аргал шэбхээрээ худхаха, муухай болгохогүйн тула, тэдэниие час болоод лэ суглуулжа абана. Шубууд үбэл, зуншье үдэр бүри хээрэ газаа, сэбэр агаарта ябажа үнжэдэг.

—Тахяае һайнаар үндэгэлүүлхэ гэбэл, зүбөөр эдеэлүүлхэ, эрхим шанартай тэжээл үгэхэ хэрэгтэй. Илангаяа шубуудай бэедэ туһатай һайн элдэб шухала бодосуудаар элбэг тэжээл ехээр үгэхэ ёһотой,—гэжэ нүхэр Некрасова хэлэнэ.

Зүб даа. Зоя Васильевна шубуудтаа тэжээлынь тэбшэ, хобоогоорнь халитар хээд, эрьюулжэ, тараалгажа байдаггүй. Харин хэжэ үгэһэн тэжээлынь хоггүй болотор эдихэлээрнь дахин адхаадхидаг.

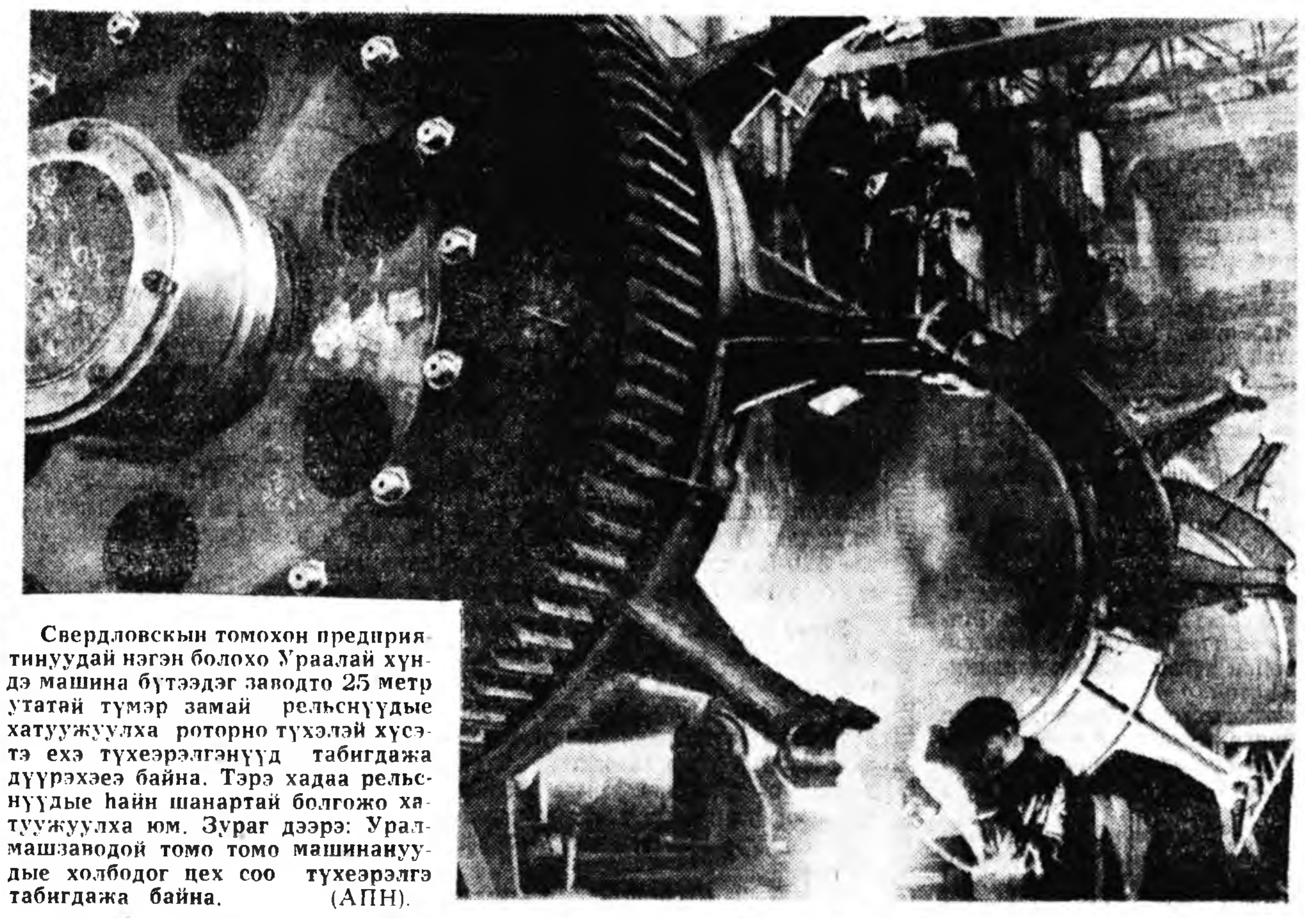
Мүнөө совхозой эрхим шубуушан Зоя Васильевна Некрасовагай ажалай дүй дуршэл шудалаад, тэрэнэй жэшээгээр хүдэлдэг хүнүүд эндэ олон болонхой. Совхоздо шубуушад Анна Юрьева, Таисия Асеева гэгшэд һайн үүлтэрэй 2600 тахяа харана. Эндэ абтаһан үндэгые дальбараа болгохоор инкубаторна станци эльгээдэг юм. Эдэ хоёр эхэнэрнүүд шубуудаа баһал шадамар бэрхээр харууһална, тэжээнэ. Мүнөө тэдэнэр жэлэй эхинһээ хойшо хамта 160752 үндэгэ суглуулаа гэхэ гү, али тахяа бүриһөө 60,3 үндэгэ абаһан байна.

Шубуу үсхэбэрилгэдэ ажалай эрхим жэшээ харуулжа, үнэн шударгыгаар хүдэлһэнэйнь түлөө һаяһан нютагайнь парторганизаци З. В. Некрасовае агууехэ партиин гэшүүндэ кандидадаар абаба. Мүн тээмэндэ тэрээндэ коммунис ажалай ударник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

А. БАЕНДУЕВ.
Улаан-Удын хүдөөгэй парткомой инспектор-партийна эмхидхэлшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зоя Васильевна Некрасова тахяануудаа хаража байна.
А. НАГАСЛАЕВАЙ фото.

Свердловскын томохон предприятинуудай нэгэн болохо Уралай хунда машина бүтээдэг заводто 25 метр утатай түмэр замай рельсүүдые хатуужуулха роторно түхеэрэлгэ ехэ түхеэрэлгэнүүдэй табигдажа дүүрэхэ байгаа. Тэрэ хадаа рельснүүдые һайн шанартай болгожо хатуужуулха юм. Зураг дээрэ: Уралмашзаводой томо томо машинануудые холбодог цех соо түхеэрэлгэ табигдажа байна. (АПН).

КОММУНИС ҺУРГУУЛИДА ҺУРАЛСАЖА...

«Коммунис ажалай һургуули» Барламал үзэгүүдээр бэшэгдэһэн иимэ гаршаг Улаан-Удын нарин сэмбын фабрикын һуралсалай комбинадай байшангай нэгэ таһалгын үүдэндэ аржына. Таһалга соонь стол, стулнууд зохидхоноор табяатай, томохон самбар. Ханаарнь элдэб схемэ, диаграмманууд үлгөөтэй.

— Үнгэрһэн жэлэй һүүл багаар ленинградайхидай жэшээгээр манай фабрикада коммунис ажалай һургуулинууд эмхидхэгдэһэн байгаа. Хэшээлынь эндэ, энэ таһалгада болодог юм, —гээд фабрикын техническэ кабинедые даагша Зинаида Ивановна Житихина маанадта тайлбарилжа үгэбэ.

«Коммунис ажалай предприяти»..., «Коммунис ажалай һургуули». Республика соогоо эгээн түрүүлэн коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн сэмбын фабрикынхид түйлаһанаараа һанаагаа амарангүй бүри саашаа зорижо ябана ха юм. Коммунис ёһоор ажаллаха, һуралсаха, ажаһууха гээшэ сэмбэ нэхэгшэдэй нангин уялга гэхэ гү, али ёһо заншалынь боложо байнхай.

Хэлэһэнээ лаблажа хэды тоо баримта дурдая. 1956 ондо фабрикын үйлэдбэрилһэн бүхы продукциие 100 процент дээрэ тоолобол, долоон жэлэй зургаадахи жэлдэ тэрэнь 248,7 процент болохо юм. Ондоогоор хэлэбэл, долоон жэлэй эхинһээ хойшо тэрэ үеын фабрикын хажууда үшөө 1,5 фабрика бариһандал болоно. Нооһон бүд нэхэлгэ энэ үе соо 120 гаран мянган метрээр нэмээ.

Энэ үедэ хүдэлмэришэдэй юрэнхы эрдэм, тусхай мэргэжэлынь нилээд дээшэлээ. Долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ фабрика дээрэ дунда эрдэмтэй 68 хүн хүдэлжэ байбал, мүнөө 300 шахуу хүдэлмэришэдынь дунда эрдэмтэй болонхой. Тиихэдэ дүрбэн классай һургуулитайшуулай тоо 291-һээ 143 хүн болотороо хороо.

Эдэ хубилалтануудай болоһон ушар гэхэдэ, фабрикада үдэшын һургуули һайнаар хүдэлдэг. Гансахан үнгэрһэн жэлдэ 152 хүдэлмэришэд энэ һургуулида һуралсажа гараа. Гадна хоёрдохи мэргэжэл шудалха, бусад техническэ курсанууд хүдэлдэг. Эдэ бүгэдэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехээр нүлөөлдэг ха юм. Тиимэһээ фабрика дээрэ жэлһээ жэлдэ продукциин ехээр үйлэдбэрилэгдэдэгынь гайхалтай бэшэ бшуу.

Үнгэрһэн жэлһээ эхилжэ эндэ үшөө нэгэ шэнэ янзын һуралсал— коммунис ажалай һургуулинууд хүдэлжэ эхилээ. Бүд нэхэдэг, гоёон шэмэглэдэг, нэхэхэ бүдэй холисо бэлдэдэг цехүүдтэ иимэ һургуули эмхидхэгдээ һэн. Мүнөө хэшээлынь дүүрээд, эндэ хэлсэдэгэй ёһоор, шалгалта боложо байна.

Бусад кружок, һургуулинуудһаа коммунис ажалай һургуули ямар илгаатайб? Энэ асуудалда һургуулиин программа тодорхой харюу үгэнэ. Цехүүдэй онсо эрхэ байдал хараадаа абалсажа, программань 38—44 часһаа бүридэнэ.

Соёл сурталай асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнууд— 4 час.

Уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй асуудалнууд— 4 час.

Арадай ажахы эрхилхэ тухай Ленинэй заабаринууд.

Үйлэдбэри эрхилэлгэдэ хүдэлмэришэд, алба хаагшадай хабаадалсалга —2 час.

Түрүүшүүлэй дүй дуршал шудалалга—6 час.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ тушаа хүдэлмэришэнэй комплексно түсэб табилга—4 час.

Ажал эмхидхэлгэ, тэрэнэй түлөөһэн тухай—2 час.

Цех, бригада, хүдэлмэришэн бүхэнэй ажал эмхидхэлгэ—4 час

гэхэ мэтэ шухала асуудалнууд программадань оруулагданхай.

Ондоогоор хэлэбэл, коммунис ажалай һургуулида һуралсагшад мүнөө сагай юрэнхы байдалай шухала асуудалнуудһаа гадна, үйлэдбэридэ хамаатай экономическа асуудалнуудтай танилсаха, фабрикынгаа замай залуурашадай дүй дуршал шэнжэлжэ халан абаха аргатай.

Коммунис ажалай һургуулинуудай экономическа аша үрэнь ямар бэ? Энээниие нэхэхэ бүдэй холисо бэлдэдэг цехэй начальник Александр Михайлович Шалобало гэгшын хүтэлбэрилдэг һургуулида һурагшадай хүдэлмэри дээрэ харуулжа болоно. Нүхэр А. Абраменкын бригадынхид һуралсажа эхилхынгээ урда тээ даабаряа 101—102 процент дүүргэдэг бай... мүнөө дунда зэргээр 104—105,8 ... цент болгоно. Зинаида Матвеева... Васса Назаровагай бригаданууд ... габаряа хододоо 103,5 —105,7 ... цент дүүргэдэг болонхой. Харин ... дань түсэбөө 100—101,7 процент... рэтэр дүүргэдэг байгаа. Тобшоор ... лэбэл, хүдэлмэришэн бүхэнэй аж... бүтээсэ дунда зэргээр 2—3 про... тээр дээшэлээ. Энээнэй ашаар түс... һара бүридэ урданайхиһаа 400 к... грамм ехэ утаһа бэлдэжэ гаргана.

Иимэрхүү үрэ дүн мүн бусад... хоёр цехүүдтэ түйлагдаһан байха.

— Коммунис һургуулида һурал... жа, юрэнхы эрдэмээшье, мэргэ... шадабаряашье дээшэлүүлээб. Энээ... урда тээ үйлэдбэри гээшые хү... ойлгодоггүй, өөрынгөөл ажал хар... ябагша һэн байнаб. Харин мүнөө ... ондоо болоолди,—гэжэ энэ һургуул... һуралсажа «5» гэһэн сэгнэлтэтэй... дүүргэһэн Валентина Симонова ма... хэлээ һэн.

Энэл даа, коммунис ажалай һ... гуулиин аша үрэ!

Фабрикын дирекци, парти... профсоюзна организацинууд комму... ажалай һургуулиин түрүүшын ж... дүн эдэ үдэрнүүдтэ сэгсэлжэ, хүд... мэридэнь бии байһан дутуу ду... нуудые элирүүлжэ, һуралсалай ш... жэлдэ тэрэнээ дабтахагүйн тула х... жээнүүдые хараалжа байна.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ.
манай корр.

ГАРТАА ДҮЙТЭЙ ХҮН

Мастерской соо шэхэ дүлиирмэ абяан соностоно. Хүн бүхэн доро дороо ажалтай. Сүлөөгүй. Зарим нэгэн хэрэгэй гарахада хоорондоо ооголодожо байгаад, шанга шангаар хөөрэлдэнэ. Тракторнуудай детальнуудые хабсаргажа бэлэн болгодог үзелай бригадир Сэжэб Санжиевай орожо ерэхэдэ:

— Сэжэб Санжиевич, наашаа ерэгты даа, хэрэг гараа,—гэһэн абяан дуулдана. Набтаршаг бэетэй тракторист хүбүүн Осор Ринчинов тээшэ бригадир яаралтайгаар алхалжа, «ДТ» тракторайнь кабина руу орошоно. Тэдэ хоёр хоорондоо юушьеб дуугаралсана.

—Тракторшни хуушараал юумэ байна даа,—гэжэ бригадирай хэлэхэнь элеэр дуулдана. Тиигэхэдэнь:

— Энэ жэлдэ юһэдэхи хабараа үгтахамни ха юм,—гээд, тэрэ хүбүүн харюусаба.

— Һайн лэ барижа ябаа байнаш. Эзэн ёһоор хандажа байхладашни агта хүлэгүүд ашаяа харюулхал даа.

...Сэжэб Санжиевич энэ трактористда тиимэ иимэ юумэ хэхэн гэжэ заабари үгэжэрхёод, дахин ондоо трактористын дэргэдэ ошоно. Баһал тиимэ заабаринууд үгтөө ёһотой. Ажалшадтаа туһалхал гэжэ шэбшэжэ ябадаг хүн даа. Тэрэниие мэдэхэгүй хүн үгы. Суулгын, Зандинайшье һаа, һэбэлдэйншье механизаторнууд һаа, трактор машинануудайнгаа заахан гэмтээд байбал, Сэжэб Санжиевта заабол хандажа һурадаг, «аргалуулдаг» ха юм.

1930 ондо Сэжэб арба найматай ябахадаа Суулгын колхоздо (мүнөө совхоз) ажаллажа эхилээ һэн. Хоёр жэлэй үнгэрһэн хойно тракторист болоо. Тэрээнһээ хойшо гүшэ гаран жэлдэ механизатораар ажаллана.

— Сэжэб Санжиевичта ямаршье харюусалгатай ажал даалгажа үгөө һаа, хүдэлхэл байха,—гэжэ Суулгын совхозой главна инженер Дмитрий Урбанович Убашеев магтана. Энэ нүхэрнай дүршэлтэй механизатор байхаһаа гадна, юумые уралан нарижуулхадаа айхабтар шадамар. «Гартаа дүйтэй хүн» гэжэ нютагайнь зон магтадаг.

Ямар юумэ урладаг байгаа гээшэ хаб? Энээн тухайнь хөөрэебди.

Сэжэб Санжиев кукуруза хуряадаг комбайнда ажалладаг һэн. Нэгэтэ кукуруза хадажа ябатараа томо шулуу урдаа хэбтэхыень харажархиба. Хажуураа үргэхэ гээд үрдибэгүй. Шулуу мүргүүлжэрхёо. Тиигээд тэрэнээ заһажа, нилээд удаан болошоно. Кукурузын комбайнай байшахада, силосэй набшаһа шэрэдэг автомашинануудшье һаатаха болоно. Хүнүүд механизаторые зэмэлжэ оробод:

— Гидроподъемнигоо хэрэглэжэ шадабагүй ха юм даа,—гээд, жолоошодой нэгэн гэмэрнэ.

— Юугээ хэлэнэш, тэрээгээр комбайнай хедер түргөөр үргэжэ шадаха аалши,—гээд нүгөөдэнь арсана.

Гидроподъёмнигые хэрэглэхэ тухай нүхэр Санжиев өөрөө мэдэжэшье ядаагүй, теэд тэрээгээр даб гээд хедерэй үзүүрые үргэлтэй бэшэ байгаа юм. «Нарижуулан заһаагүйдэ аргагүй байна» гэһэн бодолдо механизатор абтаа. Удабашьегүй хэдэн үдэрэй үнгэрһэн хойно Сэжэб Санжиевич «СК-2,6» комбайнһаа хедер үргэдэг насос, хуушарһан «С-1М» комбайнай оньһоор хүдэлдэг насос абажа хамтаруулаад, гидроподъемнигыень оньһожоруулаа. Энээнэйнь ашаар кукуруза хуряадаг комбайнай хедер түргэн зууураар үргэгдэдэг болоо һэн.

Тиихэдэ «ДТ-54А», «МТЗ-5БС» түхэлэй тракторнуудай гидросистемые заһабаридхада тусхай стенд хэрэгтэй болодог. Совхозойнгоо мастерскойдо тиимэ түхеэрэлгын үгы байхада, уралан нарижуулагша нүхэр Санжиев өөрөө тиимэ юумые зохёогоо бшуу. Тэрэниие «Хүдөөгэй механизатор» журналһаа зурагыень хаража, түхеэрээ юм. Иимэ тусхай стендын табигдахада гидросистемэ богони болзорто, үнэ сэн багатайгаар заһабарилагдадаг болоо.

Мүнөө Сэжэб Санжиевич тракторнуудые заһабарилсажа байдаг. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тулада өөрынгөө ухаан бодолоор зохёоһон олон дурадхалнуудые оруулна. Һайнаар ажалладаг хадань суулгынхид тэрэниие хододоо магтадаг болонхой.

Л. ГОМБОЕВ,
манай штатна бэшэ корр.
Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлени.

ҮБҺЭНДЭ ОРОХЫН УРДА ТЭЭ

Мүнөө Түнхэндэ үбһэ хуряалгада бэлэдхэл түлэг дундаа. «Сибиряк» колхозой Түнхэнэй отделенидэ энэ жэл үбһэ хуряалгын тракторна 3 агрегат хүдэлхэ юм. Тэдэнэйнь хоёрынь үбһэ хуряалгада хэзээшьегүй гарахаар бэлэн болгогдоо.

Морин косилка, тармуур заһабарилха хүдэлмэриие механизаторнууд Иван Усольцев, Георгий Демин гэгшэд үргэлжэлүүлнэ. Тэдэнэр энэ хүдэлмэриие июниин һүүлэ хүрэтэр дүүргэхэ байха.

Механизаторнууд Гажим Хасанов, Михаил Зверев гэгшэд силос хуряалгын комбайнуудые заһабарилна. Эдэ механизаторнууд эршэмтэй һайнаар хүдэлмэрилжэ, комбайн заһабарилгые һаяар дүүргэхэнь.

Г. БИЛИКТУЕВ.

Түмэр замай Улаан-Үдын локомотивна депогой инструментальна цех. 5-дахи разрядай залуу токарь, цехэй профорг Борис Анцифиров халаанайнгаа нормо 130—140 процент хүрэтэр дүүргэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник Б. Анцифиров.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

РЕСПУБЛИКЫН ЛЕСПРОМХОЗУУДААР

ХАХАД ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

Байгша оной эхинһээ хойшо 140 мянган кубометр модо бэлдэжэ, Хүртэйн леспромхозой коллектив «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай дунда эгээн түрүүлэн хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, ороной шэнэ барилганuудта 10 мянган кубометр модон ехээр эльгээгдээ. Эндэхид июнь һарын дүүрэтэр үшөө 10 мянган кубометр модо отолжо зөөхэ уялга абаад, эдэ үдэрнүүдтэ ажалайнгаа эршэ шангадхана.

Леспромхоздо даалгабаряа дүүргэдэггүй нэгэшье хүдэлмэришэн байхагүй. Нүхэр Гурулев, Кузьмин, Федоров гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригаданууд үдэр бүри доодо складта 10—15 кубометр модо даалгабариһаа гадуур эльгээнэ.

Тэрэшэлэн Хандагайн, Ардасанай леспромхозуд гурбадахи кварталай түсэбөөр ажаллажа эхилэнхэй.

25 ЖЭЛДЭ 300000 КУБОМЕТР

Иимэ хэмжээнэй модо Хандагатайн леспромхозой модошон Социалис Ажалай Герой Иван Афанасьевич Костромин бэлдэһэн байна. Иван Афанасьевичай нэгэ газартаа 25 жэлэй туршада хүдэлжэ, иимэ ехэ амжалта түйлаһыень тус леспромхозой модошод һаяхан тэмдэглэбэ. Нүхэр Костроминие хани нүхэдынь халуунаар амаршалжа, леспромхозой дирекци үнэтэ бэлэг барюулаа.

Иван Афанасьевич мүнөө коммунис ажалай бага комплексно бригадын бригадираар хүдэлдэг. Тэрэнэй бригада байгша ондо 24 мянган кубометр модо бэлдэхэ уялга абаад, амжалтатайгаар бэелүүлжэ байнхай.

ШАНДА ХҮРТЭГШЭД

Модо бэлэдхэлэй пункт, мастерска участогуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй май һарын дүн профсоюзай обком, «Забайкаллес» комбинат сэгсэлбэ.

Май һарын түсэб 125 процент дүүргэжэ, даалгабаряа үлүүлэн 3000 кубометр модо бэлдэһэн Баргажанай леспромхозой «Лебяжий» гэжэ модо бэлэдхэлэй пунктын коллектив мүрысөөндэ илаа, дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаа. Эндэ хүдэлмэришэн бүхэнэй комплексно бүтээсэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа 18 процентээр ехэ байгаа.

Хорины леспромхозой Зүүн Хүүрайн пункт хоёрдохи, Байгалай леспромхозой Саяниха гэжэ пунктынхид гурбадахи һуури эзэлбэд.

Н. ТЮРНЕВ.

МҮНГЭНЭЙ ТҮЛӨӨ БЭШЭЛ

Мүнгэнэйл түлөө оролдоно бэшэ гү гэжэ зарим хүнүүд уралан нарижуулагша тухай һанадаг байха. Энэ тон буруу һанаа бодол болоно бшуу. Ажал хүдэлмэреэ хүнгэдхэжэ, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ зорилготойгоор лэ манай «Электромашина» заводой уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёолшод хүдэлдэг юм.

Завод дээрэмнай 66 уралан нарижуулагшад хүдэлдэг. Жэлэй эхинһээ хойшо тэдэнэр 80 дурадхалнуудые оруулжа, 64-иинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тиигэжэ жэлэй туршада 27 мянган түхэригэй ашаг олзо абтаха болоно.

Нүхэд Дарханов, Кречнер, Торгашов гэгшэд энэ үе соо 7—7 дурадхалнуудые оруулһан байна.

Уралан нарижуулагшадай хүдэлмэридэ ВОИР-ай бүлгэмэй совет ехэ туһаламжа хүргэнэ. Советэй зүблөөн һара бүридэ зарлагдажа, шухала болоһон асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг, зарим ушарта тусхай даабаринуудшье үгтэдэг байха. Тэрэшэлэн уралан нарижуулагшадай олонхинь өөрын техническэ библиотекатай болонхой, гэрэнь ехэ туһатай.

М. КАЛАШНИКОВ,
заводой дежурна электрик.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1964 оной июнинн 26.

Манай интервью

АМАР МҮРЭНҺӨӨ СЭЛЭНГЭДЭ АМАР МЭНДЭ!

...хин дүрбэндэ А. К. ...ой суута «Фёдор Иоанно...ван» гэһэн түүхэтэ зүжэ... Хабаровск хотын драмын ... Улаан-Удэдэмнай гаст... эхилхэнь. Энэ ушартай ...мдуулан манай коррес...нт тус театрай директор ...рий Сащенкотой уулза...дэн асуудалнуудые таби...байна. Харюунуудынь до...длогдобо.

...АНАЙ КОРР: Өөрынгөө ... тэрэнэй творческо зам ... тобшохоноор хөөрэжэ ...

...САЩЕНКО: Тон дура... хөөрэхэб. Нэн түрүүн ... театр залуу, тобшолбол, ... хорин жэлэй саана бай...даһан түүхэтэй. Тэрэ ...һээ хойшо ород класси...й, баруун оронуудай дра...ргнуудай зохёолнуудые ...дахин табиһан. Гэбэшье ...анхаралаа үе сагаингаа, ... үеынгөө репертуарта хандуулаа гэхэдэ алдуугүй. Тиихэ зуура манай ажабайдалда үзэгдэдэг бүхы һайн һайхан шэнжые дэмжэн дэлгэрүүлхэ, мандуулха, харин һаад тойбо татагша үйлэ зүйлнүүдые шүүмжэлхэ, соёл сурталай гүлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ дабшаха гэжэ оролдодог. Энэ талаар хэр амжалта туйлаһыемнай, али бираа шадаагүйемнай танай һонор харагшад тэмдэглэхэ, шүүмжэлэл бодолоо элирхэйлэн хэлэхэ бэзэ гэжэ этигэнэбди.

Саашань, гансал Амар мүрэнэйнгөө эрьедэ байн һуунгүй хүршэ област, хизаарнуудаараа, город, хүдөө нютагаар ябагдадаг гээшэ. Эрхүү, Ангарск, Красноярск, Владивосток, Шэтэ, Благовещенск, Комсомольск-на-Амуре хотонуудай харагшад манда альгаа ташаһан байха.

МАНАЙ КОРР: Буряадаймнай ниислэл хото асаржа ерэһэн репертуар дээрээ тогтохыетнай гуйгдана.

Г. САЩЕНКО: Нэн түрүүн, манай репертуар бэшэ театрнуудайхиһаа илгаатай байдаг гэжэ онсололтой. Юуб гэхэдэ, гол түлэб ондоо театрнуудай анхарал багаар татадаг зүжэгүүдые табижа, шэнэ замаар дабшаха һэдэлгэ гаргадагбди. Нэрлэбэл, «Фёдор Иоаннович хаан», Б. Брехтын «Кураж эхэ ба тэрэнэй хүүгэд», В. Шекспирэй «Король Лир» Эдэмнай классика гээшэ бээз, харин мүнөө үеынхиһөө В. Шавринай «Палаховай бүлэ», «Һэрюулэгдэһэн һэшхэл», «Гайхамшагаар хубилан түрэлгэ» гэһэн зохёолнуудые дурдахам. Юуб гэхэдэ, драматург Валерий Шаврин өөрөө манай артист шуу. Тэрэнэй пьесэнүүд оронойымнай гушаад театрта табигдажа байдаг. Үшөө нэгэ жэшээ: Юлиан Семеновой «Покровка, 38», С. Алешинай «Палата» болон бусад. Тобшолбол, танай городой гүрэнэй ород драмын театрһаа репертуарайнгаа талаар тад ондообди.

МАНАЙ КОРР: Театраа найруулан табигшад, тэдэнэй творческо маягууд тухай хөөрэжэрхиит.

Г. САЩЕНКО: Болонол бэзэ. Нэн түрүүн эндэ Арменийн ССР-эй габьяата артист Ян Станиславович Цициновские дурдая. Москвагай Владимир Маяковскийн нэрэмжэтэ Академическэ театрһаа хоёр жэлэй саана уригдажа ерээд, манай театрай главна режиссероор томилогдоһон юм. Танай хотодо харуулха зүжэг найруулгануудаймнай ехэнхинь тэрэнэй хүдэлмэри байха. СССР-эй Арадай артист, суута режиссер Николай Охлопковой һурагша энэ хүмнай эрилтэ ехэтэй, нарин хараа бодолтой, хурса бэлигтэй. Зүжэг табихадаа геройнуудайнгаа сэдьхэлэй байдалда, театральна маягынь хурсадхаха ушарта, артистнуудай шадабарида гол анхаралаа хандуулдаг. Бусад режиссернууд соохоо РСФСР-эй нскусствануудай габьяата ажал ябуулагша М. Амитов, Шнейдерман, Б. Ильясов гэгшэдые дурдамаар. Жэшээлхэдэ, «Кураж эхэ ба тэрэнэй хүүгэд» гэжэ Шнейдерманай табиһан зүжэг һонин маягаараа танай городой харагшадые анхаруулхал байха.

МАНАЙ КОРР: Театрайнгаа труппа тухай хэдэн үгэ хэлэхыетнай хүлеэнэбди.

Г. САЩЕНКО: Труппамнай һонирхолтой гэхэ байнаб. Хэдэн нэрэнүүдые дурдаһуу: РСФСР-эй габьяата артистнар —Н. Медведева, М. Храбров, А. Неведрина, М. Баракова, А. Кирикова, П. Копсон, А. Егоров. Эдэмнай театраймнай гол хүсэн, нэрэ солотонишуул гээшэ. Үшөө нэрэ солоо хүртөөшьегүй һаа, хүртэхэ болоһон, заагүй хүртэхэ нүхэд олон. Тэдэ хэд бэ гэбэл, Р. Коненко, В. Шаврин, Е. Паевская, В. Павленко, Б. Ильясов болон бусад. Бэлигтэй залуушуул соохоо Галя Колокольцевае дурдажархия. Энэ эдирхэн артисткамнай шадабари бэлигтэй байһанаа А. Афиногеновэй «Машенькын» гол роль гүйсэдхэхэдөө харуулаа. Тобшолходо, труппымнай һоннрхолтойе мүн лэ танай харагшад сэгнэхэ бэзэ, һанамжаяа хэлэхэ бэзэ гэжэ хүлеэхэбди.

МАНАЙ КОРР: Һүүлдэнь манай уншагшадта юу хэлэхэ байнат.

Г. САЩЕНКО: Эгээл мүнөө үень манай Хабаровск хотодо танай Ленинэй ордента оперо, балетэй театрай гайхалтай амжалтатайгаар зүжэглэжэ, бүжэглэжэ байһые дурдан, мүн тэдэнэй сэлгеэ Сэлэнгэһээ сэнхир Амарта буряад амар мэндые абаашаһые дурсан, харюу болгон сэнхир Амар мүрэнһөө, тэндэхи ажалшадһаа танай сэлгеэ Сэлэнгэдэ, элдин Буряадта ажалша зондотнай танай газетээр дамжуулан халуун амар мэндые хүргэнэб.

Манай театрай хүшэгын эн дэтнай нээгдэхэ саг улам дүтэлжэл байна. Тиимэһээ, түүүшьнхеэ уулзахаа байһанһаа зүрхэмнай хөөрэнги. Үшөө нэгэ шухала шалтагаан бии, юуб гэхэдэ, хойто жэл манай театр Москвада, Кремлийн театр соо гастрольно зүжэгүүдые харуулха юм. Харин танай хотодо үнгэрэгдэхэ гастрольнай өөрсэ генеральна репетици болоно бшуу, яахадааб гэхэдэ Москвада болохо гастрольнууднай тон харюусалгатай шалгалта мүн.

Зай, уулзатараа баяртай, харагшаднай болохо хүндэтэ уншагшад!

...АЙН ХИЗААР. Сорокинско ...эриин управлениин партком ...станууд, малай фермэнүүд ... эгээн холуур байдаг ...уудаар тойрон ябадаг ...эзд байгуулаа. Табан авто... ном болон эд бараа ...лдаг лавканууд, хубсаһа ху...хо болон һэльбэн заһаха ..., парикмахерска, хүн зоной ...эмжэ хангаха комбинат хү... байдаг юм. Мүн тэндэхи тү...ү дүршэлэй кабинет тон һо...той. Тиихэдээ шэнэ машина ..., малай фермын болон уһа... түхеэрэлгэнүүд, элдэбын ... нарижуулганууд эндэ ха...дана. Энээнһээ гадна, үбшэн... эмнэхэ поликлиника ябал... юм.

...поезддо ябадаг хүнүүд ...л, лекци хэдэг, КПСС-эй ...й декабриин болон февралиин ...мүүдэй шиидхэбэринүүдэй ...лтэ тухай хөөрэлдөө үнгэргэ...ран һайханай бүлгэмөөрхин ... концерт табидаг юм.

...РАГ ДЭЭРЭ: «Родина» колхо...шгадада ошоод байһан агит... Наада захадань — түрүү дүй...лэй кабинедтэ орожо ерэһэн ...изаторнууд экспонадуудтай ...сана.

ТАСС-ай фотохронико.

АЖАХЫ БУХЭНДЭ—ХҮҮГЭДЭЙ СААД, ЯСЛИ

ХҮНЭЙ НЮУР ШАРАЙШАЛХАДА...

— Хото городтомнай хүдөөтэйхиһөө тад ондоо ааб даа. Эдихэ юумэншье элбэг. Эд бараан ходо байха. Үхибүүд ясли, саадта ябаха. Ёһоор,—гэжэ нэгэ хүгшэнэй хэлэжэ байхые дуулагдаа һэн. Тэрэ гэһээр нилээд уһан урдаа. Хото хүдөө хоёрнай бэе бэеһээ тиимэ ехэшье бэшээр илгардаг болоо.

Мүнөө иимэрхүү ушар байдал тухай хөөрэебди.

— Город газарта хүнүүд үхибүүдээ ясли, саадта оруулжа ядажа байдаг. Хүн зониинь олон аад, ээлжээн ута. Манай колхоз хүүгэдэй ясли, саад үшөөл наанэгүй. Үхибүүдээ байлгаха хүнүүд олон лэ ёһотой—гэжэ һаалишан Роза Гомбоева хөөрэнэ. Нээрээшье тэрэ үхибүүтэй болоһоор жэл болохоёо байна. Яслиин байдаг гээшэ һаань, юһэ һаратай басагаяа тэндэ орхижорхёод, колхозой түб багаар гү, али хаанашьеб нэгэ тээ ажал хэхэ һэм.

Иимэ хөөрэлдөөн Хяагтын үйлэдбэриин управлениин Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо болобо. Колхоздоо ажалладаг хүн зоной тоо абахада, 700 гаран болохо байха. Ганса Жаргаланта тосхондо 300 тухай үрхэтэ айл ажаһуудаг. Хото городһоошье дутуугүй гэхээр тосхоной үйлсөөр ябахадаа баясахат. Үргэн ута үйлсэ, гудамжанууд ногоон модод, сэсэрлиг. Баран булта эндэ бии: клуб, больница, библиотекэ, магазинууд, гостиница. Теэд гансал юун дутанаб? Хүүгэдэй ясли, саад.

Холын отара, гүүртэ дээрэ ажаллажа байһан малшад, хонишодшье тухай бү хэлсэе. Захаһаань абаад үзэхэдэ, тэдэнэр гэр бүлэ, үхибүүдтээ сүг тэндээл ажаһуудаг. Колхоз соо һаалиин 6 гүүртэ, хонинойй 40-өөд отара бии. Тэдэнэй хахадһаа үсөөн бэшэниинь үхибүүдээ абаад ябадаг. Харин колхозой түб, һууринда ажаһуугшад яаха гээшэб? Үхибүүдтэе һаатажа, ажалгүй һууһан гэрэй эзэн эхэнэрнүүд яһалашье олон. Хараад үзэгты. Жаргалантын сельсоведэй мэдэлэй дэбисхэр дээрэ (Жаргаланта Дунда Бухэн) гэжэ хоёр тосхондо) 380-аад үрхэтэ айл ажаһууна. Тэрэнэй 100 гараниинь үхибүүтэй (бага нарай хүүгэд ааб даа).

Дунда Бухэн гэжэ тосхондо ажаһуудаг Анфиса Степановна Буторина 10 үхибүүтэй.

— Хүүгэдэй ясли гээшые бүхэли жэлдэ хүдэлгэдэг болгоо һаа, ямар һайн гээшэ һэм,—гэжэ тэрэ хэлэнэ. —Арбан үхибүүдые орхёод, холо хаана ошохобши даа?

Урда жэлнүүдтэ Дунда Бухэндэ саг зуурын ясли нээдэг һэн. Тэрэнь эшэаяа харюулдаг бэлэй: гэрэй эзэн 20 гаран эхэнэр ажалда ябалсаа, үбһэ хуряалсаа. Харин мүнөө ноёһо хайшалалгын халуун үеын ороод байхада, тэндэхид яслияа нээгээдүй һуужа байһаар.

Жаргалантада ясли, саад нээхэ тухай олон жэлдэ хөөрэлдэдэг. «Зунай сагта ясли, саад нээгээ болоходомнай, колхоздо ажалладаггүй хүнүүд үхибүүдээ асаржа байлгана, бидэндэ ямаршье аша туһагүй, баршахаагүй, —гэжэ колхозой ноёд гэмэрдэг.

Үгы, колхоз, сельсоведэй эндээ эзэн байгаагүйдэ хэн байба гээшэб? Колхоздо хүдэлдэггүй хүнүүднайшье үсөөн ааб даа, тубсанатори, түмэр зам багта хүдэлһэн хэдэн хүнүүд гээбы даа. Һургуулиин багшанар байхадаа, тэдэнэй нүхэдынь мүн лэ колхоздо ажал хэдэг ха юм.

Эндэхи һургуулиин багша Евгения Данзановна Ленхобоеватай хөөрэлдэгты. Нүхэрынь колхозой машинын жолоошон. Нүхэр Ленхобоева иигэжэ хэлэнэ:

— Хабар эртүүр гээшэ гү даа? Турэлхидэй суглаан дээрэ ясли, саад тухай үгэ хэлээ һэм. Саад, яслитай байгаа һаа, гурбан үхибүүдэйнгээ хоёрыеньшье тэндэ ябуулха байгааб? Өөрөө шадалаараа ажал хэхэ һэм. Зунай сагта үбһэндэ ябалсаха...

Жаргалантада ажаһуудаг Хобраковтоной гэр бүлые дурдая. Гэрээрээ хонин ажалда ябагша юм һэн. Мүнөө табан үхибүүтэй болоо. Теэд хайшан гэхэбши, һамганиинь Бальжима гэгшэ ажалгүй гэртээ һууха баатай болоно. Хүүгэдэй ясли, саадай бии гээшэ һаа...

Жаргалантын сельсоведэй түрүүлэгшэ Дарма Балданмансарович Батмажаповтай хөөрэлдэхэдэ, тэрэ иигэжэ хэлэнэ:

— Хүүгэдэй ясли, саад нээхэ гэхэлээ бидэшни өөһэдөө мүнгэгүй һэмнайбди. Колхоз хаанаашье хүрэнэгүй. 1967, 1970 онуудта яслиин гэр бариха бэшэ аалди даа.

Үгы, сельсовет үүргээ ёһоор дүүргэнэгүй гэжэ сэхэ хэлалтэй. Сельсовет ганса дурадхал оруулха бэшэ. Хүүгэдэй ясли, саад нээхэ тухай тусхай асуудал сесси, гүйсэдком дээрэ табиха, аймгүйсэдком хүрэтэр энэ хэрэгые шиидхэхэ ёһотой байгаа. «Мүнгэн үгы» гэжэ шалтаад, колхозой нюур шарайшалжа һуухада аятай бэшэ. Мүнөө «сагаан алта» хуряалгын халуун хаһа оронхой. Хүнүүд хэрэгтэй. Жаргаланта дээрэ нэгэ агрегат хайша табяа һаа, гараар хайшалалгые гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй хүсөөр эмхидхэжэ болохо һэн. Адагай захань 20 гаран эхэнэрэй үхибүүдые яслида оруулбал, тэдэнэй эхэнүүд ажаллажа шадаха.

Заатал һаа шэнэ гэр яслида хэрэгтэй бэшэ. Шэнэ байшанай баригдатар мүнөө байһан хуушан гэр соогоо ясли эмхидхэжэ болоно. Үбһэ хуряалгын хаһа газаа оронхой.

— Мүнөө жэлдэ ёһоорхон хабар болоо. Захилаар шэнгеэр бороо алхарна. Ургаса гээшэшни пэгшытээ гээшэ,—гэжэ жаргалантынхид хүхюутэй. Теэд энэ баян ургасаяа һайнаар хуряажа абахын тула хүнүүд хэрэгтэй. Ажалша гарнууд. Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз ажалша хүнүүдээрээ үлүү гаража байнагүй.

Сельсовет ажалшадай ажаһуудал һайжаруулха гээ һаа, хүүгэдэй ясли, саад тухай хамагай түрүүндэ бодомжолхо зэргэтэй. Габэшье энэ анхарал үгы байна. Мүн колхозойшье хүтэлбэрилэгшэд энээн тухай һанаашалнагүй. Колхозой 3 бригадада ясли, саад нээгээд байбал, адагай захань 75—80 эхэнэр ажалда ябажа шадаха. Энэмнай ехэл хүсэн.

Г. ДАШАБЫЛОВ,
манай корр.

Жаргаланта нютаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тимлюгэй фельдшерско-акушерскэ пунктын хүдэлмэрилэгшэ А. И. Каширихина айлнуудаар ябажа, үхибүүдэй бэе шалгажа байна.

А. КУРТИГАЙ фото.

Хүдөөгэй клубуудай бүхэсоюзна харалга

...ҮГНЫН КЛУБ. ДААГШАНЬ ДЕПУТАТ

...лэтэ нүхэд, таниие уринабди. ...й һүүлээр концерт болохо, ... духовой оркестр наадаха. ... совет». «Эрдэм» совхозой ...юсхондо иимэрхүү удхатай со...үйлсэ гудамжануудаар хододоо ...улгөөтэй байдаг. Совхозой ду...оркестр. Энэмнай һургуули...н хүгжэмшэд бэшэ, харин ... юрын хүбүүд, басагад юм. ... совхозой директор Ц-Д. Д. ...э жэлэй эхиндэ Түгнын хү...клубые даагша П. Т. Перелы...абинедтээ урижа асараад, нэ...гэжэ хэлэһэниинь һанагдана:

...лина Тимофеевна, бидэ совхоз...ховой оркестртэй болохо гэжэ ...бди. Мүнгэ зөөри байха юм ...харин... — гээд Цырен-Даши ...ич тэрэнэй урдаһаа дахин ...абаба.—харин лэ хүгжэмшэ...һэлхэ аргагүйл байшажа бо.... Аргынь олжо шадаха гүб...үүд, басагад манда олон ха...ун гэжэ һананаш?

...Оркестрнай миин байхагүйл ...даа,—гэжэ Полина Тимофеевна ...нэ. — Хүгжэмдэ дуратайшуул олдохо, һанаагаа бү зоботты.

Уданшьегүй Түгнын хүдөөгэй клубта удэшэ бүри бүдүүн нарин абяагаар зэдэлһэн хүгжэмэй инструментнүүдэй ханхинаан дуулдадаг болоо һэн. Совхозой кочегар Михаил Фоменко хүгжэмдэ дуратайшуулые суглуулжа, духовой оркестрэй кружок эмхидхэбэ. Модошо дархан Юрий Шамынин пеэшэншэн Виктор Лычков, хүдэлмэришэн Александр Буянов, Эрдэмэй дунда һургуулиин һурагшанар Сергей Лагунов, Владимир Мальцев болон бусад, хамта 15 хүн хүгжэмэй инструмент анха түрүүшынхеэ гартаа барижа, үдэр бүри репетицидэ ябадаг һэн.

«Гансашье энэ бэшэ даа. Юрэдөө Түгнын хүдөөгэй клубай хэжэ байһан хүдэлмэри тон ехэ»,—гээд хүдөө тариашад, малшадай дунда халуунаар хэлсэгдэдэг болоһониинь мэдээжэ. Тэрэ хадаа һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ, олон тоото хүндэлэлэй грамота, шагналда хүртэнхэй. Энэмнай ажаллахадаа амархадаашье бэрхэ эдэбхитэдэй, клубай эзэн Полина Тимофеевна Перелыгинагай оролдоһоной аша үрэ хаям даа.

Клубай хүдэлмэри тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ. Полина Тимофеевна гансал уялгата хүдэлмэрээ хараад һуудаггүй. Тэрэ мүн эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшээр, нютагай Соведэй депутадаар һунгагдаһан. «Юрэдөө, хайшан гэжэ энэ олон даалгабаринуудые бүтээжэ үрдидэг хүмта» гэжэ асуухада, тэрэ иигэжэ харюусаа һэн:

—Зон нүхэдни намда найдана, хамһалсана. Би энээниень харюулха ёһотойб. Би коммунист ха юмбиб.

Полина Тимофеевнагай туһалагшад баһал эдэбхитэй.

«Эрдэм» совхозой дунда һургуулида хүдэлдэг залуу багшанар комсомолшууд Виктор Самсонов, Анатолий Фетисов яһала ехэ ажалтай байбашье, хүдөөгэй клубай хүдэлмэридэ саг үргэлжэ хабаададаг, эдэбхитэй зонууд. Виктор баяан дээрэ һайнаар наададаг, дуу дууладаг, пьесэнүүдые бэлдэдэг. Анатолий мүн лэ хатар наада эмхидхэхэһээ гадна, уран гоёор уншадаг. Совхозой нэгэдэхи отделенидэ тугалшанаар хүдэлдэг залуу басаган Надежда Горюнова ажалдаа үнэн сэхээр хандахаһаа гадна, клубай соведэй гэшүүнэй уялга эрхимээр дүүргэдэг. Тэрэнэй хани басаган хүдэлмэришэн Любовь Фетисовае баһал магтамаар.

Эрдэм нютагай хэлхеэ холбооной монтернууд, сэрэгэй албанһаа һаяхан дүүргэжэ ерэһэн Виктор Фетисов, Георгий Митрофанов ёһото дуушад гэжэ совхоз соогоо суурханхай: «Дунайн баглаа», «Баяртай, нүхэд сэрэгшэд» гэһэн дуунуудые тэдэнэрэй гүйсэдхэхэдэ, шагнагшад хододоо халуунаар угтадаг.

Уран һайханай бүлгэмдэ хамта 28 хүн саг үргэлжэ хабаададаг юм. Тэдэнэй тоодо жолоошон Владимир Варфоломеев, совхозрабкоопой бухгалтер Галина Соловьева, хүүгэдэй саадай хүдэлмэришэн Галина Архипова, промкомбинадай оёдолшон Антонина Русанова болон бусад оролсоно. Эдэ нүхэднай булта хүгжэм дуунда дуратай, хүн зондо баяр баясхалан асардаг зонууд лэ. Тэдэнэй хэжэ байһан ажалые ямаршье тоо, процентээр бүридхэжэ болошогүй.

—Манай хүдөөгэй клуб соёлой ёһото гуламта болонхой,—гэжэ совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Виктор Коршунов хөөрэнэ. — Амаралтын үдэшэ, аман үгын журнал, лекци, хөөрэлдөөнүүдые хододоо үнгэргэнэбди. Тэрээнһээ гадна совхозойнгоо табан отделенинүүдээр хабарай тарилгын үедэ ябажа концерт табяа һэмди. Хүршэ Ленинэй нэрэмжэтэ, «Искра», «Заганский» колхозуудааршье айлшалагдаа.

— Манай ажал хүдэлмэридэ үшөөл дутагдалнууд, бэрхэшээлнүүд дайралдадаг,—гээд Полина Тимофеевна Перелыгина нэмэнэ. — Юуб гэхэдэ, партиин ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ манай клуб бүри ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй ха юм. Тиигэбэшье совхозой мэргэжэлтэд, илангаяа совхозой парткомой секретарь нүхэр Брылов туһаламжа багаар хүргэнэ. Мүнөө багахан пьесэнүүд, инструментнүүд манда хэрэгтэй. Хүдөөдэ энээниие олохонь бэрхэтэй. Хэрбээ манда уран зохёолшод, драматургнууд айлшаладаг, ябадаг һаань, бидэ халуунаар угтаха һэмди.

Эдэ нүхэднай яашагүй зүб дурадхал оруулна гээшэ ха. Иимэ оролдосотойгоор ажалаа ябуулжа байһан коллективтэ өөртэнь ходо найдажархёод байнгүй, баһал туһалха хэрэгтэй хаям даа. Тиихэдэ ажалынь бүри һайн болохол. Мүнөө Түгнын клубта ороһон хүн «эндэ ёһото эзэд, эдэбхитэд байдаг юм» гэжэ абаһаар лэ этигэхэ байһаниинь дамжаггүй. Үнэхөөрөөшье клуб соо ороходотнай «Манай совхоздо 30 жэл гүйсэбэ» гэһэн гоё һайхан монтажууд, али олон диаграммануud бүхы ханануудаарнь аржыса үлгөөтэй байха. Тиигээд концерт шагнажа, һүүлээрнь духовой оркестрэй хүгжэм доро хатар наадахат, сэнгэхэт, амархат.

Хүдөөгэй клуб бүхэн лэ эгээл иимэ байха ёһотой хаям даа.

Гэхэтэй хамта Түгнын нютагай Совет клубай хүдэлмэридэ саг үргэлжэ туһаламжа хүргэжэ байдаг. Тэрэнэй хүдэлмэри, саашанхи зорилгонууд тухай өөрынгөө зүблөөн дээрэ хаража үзэхэһөө гадна, заабари захяа үгэдэг. Энэ талаар сомоной Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Федорова ехэ оролдолго гаргадаг гэжэ онсо тэмдэглэмээр.

Г. ЛОБСАНОВ.

Мухар-Шэбэр.

...ЭБХИ ҮҮСХЭЛЫНЬ БАДАРҺААР

...машинын хойноһоо һайнаар ...лжа ажаллабал, ашаг олзонь ...даг. Гадна хараалагдаһан саг...шинаяа бага зэргэ заһабарил...м деталь, частьнуудыень һэл...байха хэрэгтэй. Харин энэ га... манай республикын автомо... олохон ажахынуудта ехэхэн ...анууд бии. Гол шалтагааниинь ...бол, запасной частьнууд дутал...

...ан гэлтэйб, запасной часть... заводуудһаа ерэхыень хүлеэ...үлтай гү? Үгы даа, үгы. Тии...үбал үнэтэ сагаа миин лэ ба...болохо. Эндэ уралан нарижуу... ухаалан зохёогшод ехэхэн ...дүүргэжэ шадаха байна.

...—хоёр жэшээ дурдаябди. Бу... автоуправлениин ЦАРМ-эй ... конструкторска бюрогойхид, ...алан нарижуулагшад М. И. Ка..., И. И. Малышев, С. В. Тюрин, ...Каст гэгшэд «ГАЗ-51», «ЗИЛ... ...үхэлэй автомобильна двигательнүүдэй коленчата вал һэльбэн заһабарилха технологи зохёожо шудалһан байна. Энээнэй ашаар олохон машинанууд дахинаа ябажа эхилээ. Тиихэдэ 5-дахи АТХ-гай электрик «ГАЗ-51» автомобилиин электротүхеэрэлгэнүүдые тусхай стенд дээрэ шалгаха арга зохёогоо. Бусадшье олон жэшээнүүдые харуулхада болохо байгаа.

Үнгэрһэн жэлдэ Буряадай автоуправлениин ажахынуудай коллективүүд уралан нарижуулгын талаар РСФСР-эй автомобильна транспортын, шоссейнэ харгын министерствын хоёрдохи һуури эзэлһэн юм. Мүн байгша ондошье энэ хүдэлмэри үргэн далайсатай зандаа. Жэлэй түрүүшын кварталда 72 уралан нарижуулгын дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 22,5 мянган түхэригэй олзо оруулагдаа. Уралан нарижуулгада 100-аад хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд хабаадалсана.

Р. ВЛАСОВ.

ОЁОР-ЦАРАМДА УРМАТАЙЛ

Номгон урасхалта Оёор-Царам. Голой хоёр хажуугаар зүлгэ ногоон зэрэлтэн нэмжынэ. Зунай сагта эндэхи бэлшээридэ мал адуулжа ябахада зохид даа!

Ноёхон нютагай түрүү малшадай нэгэн Бадмажап Цыденович Эрдынеевэй даадаг гүүртынхид 147 бүрүү, хашарагуудые харууһалжа байдаг. Малаа тураажа зүдэрөөнгүй ондо оруулаад, Оёор-Царамай бэлшээридэ адуулжа байгаа юм. Залуу малые бэлшээн таргалуулхадаа дүршэлтэй хүн.

Нүхэр Эрдынеев суттаа ажалладаг Буда Лхасаруноватай хамта зунай бэлшээриин үедэ байраяа хэдэн газарта һэлгэжэ байгаад малаа адуулдаг.

Мүнөө малынь Оёор-Царамай намагай үдхэн ногоондо адуулагдана. Гүүртынхид үглөөнэй үүр сүүрээр малаа бэлшээридэ гаргаад, үдэшэ орой болотор байлгадаг, голой түнгалаг уһаар хэдэн дахин уһалдаг гуримтай.

— Ажал хүдэлмэримнай ехэ даа. Нигээд удахагүй эмэ хашарагуудаа ондоо гүүртэдэ тушаахамнай. Бэшэ мал дээрээ бүрүүнүүдые абаад, 150 толгой болгожо, мүнөө зун адуулха байхабди—гэжэ малшан хөөрэнэ.

Мал харууһалхынгаа хажуугаар эндэхид үбһэ тэжээл бэлдэжэ абадаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ 540 центнер үбһэ, 30 центнер зелёнко абаһан байха. Мүнөөшье жэлдэ үбэлжэлгын үедэ хүсэд хүрэхэ тэжээл абаха, хото хорёогоо өөһэдынгөө хүсөөр заһабарилха зорилготой.

Иигэжэ Хяагтын управлениин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүү малшад нииты ингээ баялиг арьбадхахын хойноһоо шармайн оролдоно.

С. БИЛИКТУЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

...ПРОТЕИНЭЙ АША ЕХЭ

СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ

...ССР-эй болон Украинын хү... ажахын министерствэнүүдэй ... наукын управленинүүдэй, ...инын ССР-эй Полесиин ба...о талын мал ажалай инсти...й хабаадалсалгатайгаар Тэ...эй бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэ...лгын институт «Кукурузын си... свёклын жом аммиагай уһаар ...эн буйлуулха һанамжа ду...лнүүдые» зохёон бэлдээ. ... бодо малай рационые ...нээр баяжуулха талаар ..., совхозуудта туһалха гээ...рэнэй зорилго болоно. Эдэ ...лнүүдтэхи протеинэй дутаг... азодоор баян химическэ ...үүдаар хүсэлдүүлжэ болохо ... манай ороной ба хилын ...хи мал ажалай бодото хэрэг ...улаа. Үргэнөөр ашаглагдадаг ...амид, аммиагай уһан тэдэнэй ... ороно. Аммиагай уһанай ... үзүүлһэнэй ашаар, силос болон бусад тэжээлнүүд соо байдаг органическа кислотанууд малда ашаг ехэтэй аммониин дабһанууд болодог.

Хэрбээ кукурузын силосые аммиагай уһаар сүршэн буйлуулаад байгаа һаа, малай рационда эдеэн болосотой протеинэй 25—30 процентые хүсэлдүүлжэ болохо гэжэ Тэжээлэй эрдэм-шэнжэлэлгын институдай шэнжэлгэнүүд харуулаа. Эдэ тодорхойлгонуудые шалгахын тулада СССР-эй Хүдөө ажахын министерство үйлэдбэриин олон туршалга хэһэн байна. Эрдэм-шэнжэлгын институдуудта, станцинуудта, Россиин Федерациин болон Украинын колхоз, совхозуудта туршалганууд хэгдээ. Олонхи ушарта һайн үрэ дүнгүүдые үгөө. Үнеэдэй һү һаали сүүдхэдээ дунда зэргээр—9 процентээр, харин тугал бүрүүгэй шэгнүүрэй нэмэсэ сүүдхэдээ дунда зэргээр 21 процентээр дээшэлээ.

Аммиагай уһаар сүршэгдэһэн кукурузын силосые малдаа эдюулхэдэ, һү болон мяханайнь шанар доошолдоггүй байна гэжэ Ленинградай ветеринарна институдай, Хмельницкэ областиин хүдөө ажахын туршалгын станциин туршалганууд харуулаа.

Аммониин дабһатай болгогдоһон силосээр, свёклын жомоор адуу моридые, гахайнуудые, шубуудые хооллуулжа болохогүй гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын министерство колхоз, совхозуудые һэргылнэ.

Аммиагай уһаар сүршэгдэһэн силос, свёклын жомые хайшан гээд бэлдэхэ, малые яажа хооллуулха тухай хэблэгдэн гаргагдаһан «һанамжанууд» соо дэлгэрэнгыгээр хөөрэгдэнэ.

Москва. **(ТАСС-ай корр.).**

ВДНХ-гай һонин

КИЛОГРАММШЬЕ ҮТЭГЖҮҮЛГЭ ҮРИХЭГҮЙ

МАНАЙ ороной үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилэн гаргалга дэлхэй дээрэ үзэгдөө дуулдаагүй түргэнөөр хүгжэжэ байнхай. Нёдондо жэл химическэ промышленностьмнай 20 миллион тонно үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилэн гаргаа һэн. Харин түсэбтэ долоон жэлэй эсэстэ энэ тоо хоёр дахин дээшэлхэ.

Үтэгжүүлгээ гамнаха, һайнаар хадагалха, станциһаа гаряалангаа абаашахадаа хиидхүүлжэ үрихэгүй гэхэ мэтэ зорилго хүдөөгэй ажалшадай үмэнэ табигдана. Мүнөө колхоз, совхозууд минеральна үтэгжүүлгэ хадагалха гурба мянга тухай складуудые барижа байна. Энэнь хоёр жэлэй урда тээ баригдагшада орходоо арба дахин олон болоно.

Москвагай проектнэ институдууд 50-һаа 3.800 тонно хүрэтэр багтаасатай элдэб тухэлэй, жэшээтэ һайн складуудай проект тэдээндэ зохёожо үгөө. Нютагай барилгын материалнуудые үргэнөөр хэрэглэн, ороной ямаршье райондо иимэ складуудые барижа болохо.

Үнэгүй, таатай зохид складуудай байра барилгын дүй дүршэл «Земледелие» гэһэн павильондо согсологдонхой. Винницкэ областиин «Червоный жовтень» колхозой үүсхэл олоной анхарал татана.

Эдэнэй барилгада 17 мянган түхэриг гаргашалһан байгаа. Уданшьегүй энэ мүнгэниинь тэхэрюулэгдээ. Үтэгжүүлгэтэй байхадаа ургасаяа нилээд дээшэлүүлжэ шадаа.

Колхознигууд нэгэшье килограмм үтэгжүүлгэ, хоро химикадуудые хии талаар гээнэгүй.

(ТАСС-ай корр.).

Москва.

НОВОУСМАНСКА КОЛХОЗНИГУУДАЙ ШУХАЛА ҮҮСХЭЛ

ПАРТИИН XXII съездһээ хойшо Воронежско областиин колхозуудай 90 процентнь ажалай мүнгэн түлбэридэ ороо. Хоёр жэлэй турша соо хүдөө ажахын артельнүүдэй дундуур зэргын олзо доход газар тарияланигай гектар бүхэндэ 72 түхэригһөө 110 түхэриг хүрэтэрөө нэмээ, харин колхозой гэшүүдэй салин хүлһэн 1,5 шахуу дахин дээшэлээ.

Мүнөө Воронежско областиин колхозууд тариан ажалай оньһожоруулагдамал звенонуудай салин хүлһые ажалай тусхай хэлсээтэ урмашуулгын гуримаар түлэнэ. Тэрэнь продукциин хэмжээндэ, шанартань горитой нүлөө үзүүлнэ.

Новоусманска үйлэдбэриин управлениин колхозууд — шэнэ түрүү гуримай эхи табигшад. Мүнөө тэдэнэй жэшээгээр тус зонын ажахы бүхэндэ үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин центнэрэй түлөө — ороохо тарианай, наран сэсэгэй, саахарай свёклын гүмһэнэй, кукурузын ногоон эшэ ца...маагай, һүрилэгдэһэн һолоомоной центнэрэй түлөө салин хүлһэнэй шкала хэрэглэгдэнэ.

Республикын габьяата механизатор Николай Мануковскиин бригадын ажалладаг Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо гектар бүриин 23,5 центнер ороохо, 40 центнер кукурузын ороохо гэхэ гү, али 300 центнер ногоон эшэ намаа хуряахаар түсэблэгдэнхэй.

Воронеж. **(ТАСС-ай корр.).**

Хабаровскын хизаар ороноо шэнжэлхэ музей соо Амар мүрэн шадархи хойто зүгэй арадуудай урлалгын выставкэ нээгдээ. Тэндэ гоё hайхан ковёрнууд, дорожконууд, тэрлигүүд, малгайнууд гэхэ мэтын хубсаhа хунар табигданхай. Тэдэ бүгэдэ өөрэ hонин национальна угалзануудаар шэмэгдэнхэй. Энээнhээ гадна, олон янзын hинлэмэл хэрэгсэлнүүд бии юм. Эдэ бүгэдэ нанайцууд, удэгэйцүүд, ульчууд, нивхүүд, эвенкэнүүдэй болон Амар мүрэн шадар, мүн Охотско далайн эрье тойрон hуудаг үндэhэ яhатанай уран гараар бүтээгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкэ хаража байнад.

ТАСС-ай фотохронико.

ҺАЙН НҮХЭРТЭЕЭ ЗЭРГЭ АЛХАЛНАБ

Ажалша бэрхэ хүн хаанашье, ямаршье газарта хүдэлдэг гээшэ. Иимэ юрын хүнэй ажал түрүүшээр харахада, мэдэгдэхэшьегүй байжа болохо. Зүгөөр энэмнай хананuудые бодхоохоходо нэгэ нэгээр ябталдаг хирпиисэ мэтэ хэрэгтэй бшуу.

Эгээл энээндэл адли тон юрын хүнэй ажал хэрэг тушаа хэдэн үгэ хэлэмээр байна. Сергей Жамбаевич Жамсаранов Буряад ороной ашагта малтамал бэдэрдэг организацинуудта хорёод жэлдэ хүдэлжэ ябана. Арбаад жэл соо Зүүн Саянай хормойгоор геологиин экспедицидэ хүдэлөө, 1955 онhоо Буряадай геологическа управлениин заhабариин мастерскойдо хүдэлжэ байдаг. Энэ хүн түрэл нютагайнгаа баялигые бэдэрэлсэжэ, салир, хүрзэ барижа ябаhанаа мүнөө ашаанай машинын жолоо барижа hуунхай.

Заримандаа энэ хүнэй (Сережа гээд коллективтэнь нэрлэдэг зандаа) ажал хүдэлмэри, байдал hуудал тухайдаа хөөрэхыень шагнахада, hонирхолтой байдаг.

— Нэгэтэ горняк Матвей Колесниковэй hамган намда орожо ерэбэ гээшэ,— гээд, Сергей Жамбаевич хөөрэжэ эхилбэ.—Гэртээ хэрэлдээтэй, шууяатай байдаг болопхойбди. Саашадаа иигэжэ байхань бэрхэтэйшэг байна гэжэ байгаад тэрэ hамган намда гомдобо. «Шинии абари зан огсом, ууртай, сухалтай хаш» гээд досоогоо hананаб. Һүүлэй үедэ Матвей хэрүүл хэлэнhээ хашараад, гэрhээ дайгананхай, «хатуу харые» бага зэргэ балгадаг болонхой байба. Ажалайнь талаар харахада, Матвейhээ үлүү бэрхэ хүн байхагүй, бултанда үльгэр жэшээ болодог байгаа. Зүгөөр, гэр бүлэдөө журам тогтоожо шададаггүй байба.

Амаралтын үдэр Матвейндэ суглархa гэжэ hамгантайнь болзолдобобди.

Аймагай соведэй депутадтай хамта горняк Матвей Колесниковэй тээшэ алхалалданабди. Булынхидынь булта гэртээ байба. Удын эдеэн стол дээрэ табигданхай. Дүрбүүлэн хөөрэлдэнэбди үнэн зүрхэнhөө. Үбгэ hамган хоёрой хэндэньшье ехэ захяа заабари хэлэhэнээ мэдэнэгүйб. Зүгөөр, булта үгэ хүүрээ ойлголсобо хэбэртэйбди.

Энэ сагhаа хойшо арбаад жэл үнгэрөө. Колесниковтэнэй бүлэ hайн hайханаар hуудаг. Городто ерэхэдээ Сергей Жамбаевичайда заатагүй хүрэдэг юм.

Ажабайдалай нэгэ иимэ ушар тухай хөөрөөд, нүхэр Жамсаранов уняар татаhан Хамар дабаанай хаданууд тээшэ нюдэеэ табина. Үнинэйнь ажал, hарьдагуудай хормойгоор ябадаг тухайдаа, нүхэд зонууд — коллектив тухайдаа бодоно ха. Залуугайнь ажал, нюуса нөөсэнүүдтэй хада уулануудынь даллаhан, дуудаhан мэтээр үнгэрhэн жэлнүүдэйнь ажал хэрэг hануулжа байба.

Эрхим хүдэлмэрилэгшэ, анхаргэн эсэгэ, нийтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадагша, орон нютагайнгаа баялиг бэдэрэгшэдэй коллективэй гэшүүн Сергей Жамбаевич өөр тухайдаа юушье хэлэнэгүй.

...Буряадай геологическа управлениин автобазын хүдэлмэрилэгшэ Зина Медведева гурбан жэлэй саада тээ ехэ осолдо орожо, гэмтэhэн байгаа. Ажал хэжэ шадахаяа болиhон нүхэртөө ехэ анхаралтайгаар хандадаг хүнүүдэй нэгэн Сергей Жамбаевич болоно. Оролдолго гаргажа, Зинаидада hайн байра үгүүлээ. Мүнөө Зина Медведева аргалуулхаяа мордохонь.

Дээрэ хэлэгдэгшэ Матвей Колесниковэй бүлэдэл адли Зина Медведева энэ hайн hайхан сэдьхэлтэй юрын нүхэрые хүндэлэн, доро дохингүй хажуугаарнь гарахагүйнь элитэ.

Улас түрын байдал тушаа, ма гүрэнэй хараа шугам тухайда ном дар, газетэ ехээр уншадаг энэ хү өөhэдыгөө нүхэдэй — хүдэлмэри дэй дунда хөөрэлдөө хэдэг гурим Сергей Жамбаевичай багахан колле тив коммунис ажалай нэрэ зэрг түлөө мүрысэжэ байнхай.

Нийтын ажалда хашаргүй алба дэг энэ нүхэрнай профсоюзай ко тедэй түрүүлэгшээршье хүд Железнодорожно районой Соведэй путадаар hунгагдадаг юм.

Манай үе сагай ёhото хүн — х дэлмэришэн Сергей Жамбаевич нүхэднай ямар шэнжэ шанартай өөhэдыгөө коллективүүдтэ тү зэргэдэ гаранхай, алдар солодо х тэнхэйб? Эндэ нэгэл харюу бии: хүдэлмэрил иимэ шэнжэ шанар алдар солотой болгоол.

И. ПОПОВ.

ХОЁРДОХЁО ЧЕМПИОН БОЛОБО

КАБАНСК. Эндэ республикын «Урожай» бүлгэмэй спортсменүүд сугларжа, волейболоор түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөө үнгэргөө. Мүрысөөндэ хабаадалсаhан эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй таба—табан команданууд гурбан үдэрэй туршада хоорондоо тулалдаа. Бүхы командануудай дундаhаа Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин—Ивалга, Загарайн шадамар бэрхэ спортсменүүдhээ бүридэhэн эрэшүүлэй командынхид уулзалга бүхэндөө шүүжэ, республикын «Урожай» бүлгэмэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байна. Хоёрдохи hууриие Хориин команда эзэлээ. Эдэнэрнай Кабанскын, Ахын, Зэдын волейболистнуудые 3:1 тоотойгоор шүүжэрхёо. Кабанскын, Ахын командануудые шүүжэ, дүрбэн очкотой болоhон Зэдын команда гурбадахи hуури эзэлhэн байна.

Эхэнэр волейболистнуудай дундаhаа үнгэрэгшэ жэлэй чемпион—Түнхэнэй команда эрхим hайнаар наадажа, хоёрдохёо республикын чемпионой нэрэ солодо хүртэбэ. Удаадахи hууринуудые Хориин, Кабанскын эхэнэрнүүдэй команданууд эзэлээ. Үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ наадаhан Борьёогой совхозhоо ерэhэн Рев Гергенов, Ивалгын туршалгын ажахын нормировщик Виктор Брянский, эхэнэрнүүд сооhоо Хэрэнэй интернат hургуулиин хүмүүжүүлэгшэ Галина Баторова гэгшэд эрхим hайн, гоё hайхан техникэ харуулжа, бултаниие баясуулаа.

Мүрысөөндэ эрхимлэhэн командада республикын «Урожай» бүлгэмэй дамжуулгын кубок, грамотанууд барюулагдаа.

Н. ИВАНОВ.

КИНОФЕСТИВАЛЬ

Республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Кинофикациин управлени, Хүдөө ажахын продукт абаха, бэлэдхэхэ министерство КПСС-эй ЦК-гай декабриин, февралиин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые, агрохимическэ эрдэм, хүдөө ажахын эрдэм наукын болон түрүү дүй дуршэлэй туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхын зорилгоор мартын 15-hаа майн 15 хүрэтэр республикын киноустановконуудай экранууд дээгүүр научно-популярна хроникальна-документальна, хүдөө ажахын фильмнүүдые харуулха кинофестиваль үнгэргэhэн байна.

Кинофестивалиин үедэ республикын колхоз, совхозуудай полиин стануудта, мал ажалай фермэнүүдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй семинарнуудта, кружогуудта хамта 871 киносеанс табигдаа. Тэрэниие 33015 хүн хараhан байна. Кинофильм харуулалгатай хамта хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон түрүүшүүлэй лекци, хөөрэлдөөн үнгэргэгдэhэн байха юм. Хамта 270 элидхэл, лекци, хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө.

Хүдэриин, Сэлэнгын совхозуудта, Хяагтын «Родина» колхоздо фестиваль hайнаар эмхидхэгдээ.

Л. ГРОССМАН.

ШЭНЭ СТОЛОВО

Улаан-Үдэ хотодомнай hүүлэй жэлнүүдтэ гэр байра, hургуули, столовонууд олоор баригдажа, ашаглалгада үгтэнэ.

Һаяхан хүдөө ажахын институдай дэргэдэ 160 хүнэй нэгэ доро орожо хооллохо аргатай хоёр дабхар столово баригдаба. Тэндэнь дүрбэ мянгаад студентнэр эдеэлхэ аргатай болобо. Тус столоводо эдеэ хоолоо электрын элшэ хүсөөр бэлдэдэг. Мүн оньhото машинанууд тодхогдоо, шэнэ цехүүд нээгдээ. Эдихэ продуктнууд дээшээ — хоёрдохи дабхарта лифтээр кнопко дарахада кухнида гаргагдаадхина.

Кухни соонь шулэ, мяха шанаха, сай бусалгаха ехэ электро-тогоонууд бии, электрын хүсөөр хилээмэ зүhэхэhөө эхилээд, бү хэрэгсэлнүүд тодхогдонхой. 1-дэ дабхартань пирожки, конфета бо лон үндэ харяаха, уhа найм ха буфет нээгдээ.

Нийтын эдеэ хоолой газарнуу та олон жэлдэ хүдэлжэ бай мэргэжэл шадабаритай боло эдеэ шанагшад Мария Лозир Любовь Малышева, Екатер Ананина гэгшэд ажаллана.

Тэндэ хониной мяхаар шан даhан боро шүлэн, бууза, х шуур, саломат, сонгоогдоhон ха хан, hүтэй ногоон сай байдаг л лобо.

Зураг дээрэ: 1. Эрхим э шанагша Екатерина Анан 2. Столовын зал соо.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

МЭРГЭН ДАА САГААЛСА БУУДАГШАД

«Труд» бүлгэмэй спортсменүүдэй дунда сагаалса буудалгаар мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ шэлэй заводой хоёр, Хяагта городой, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй команданууд хабаадалсаа. Сагаалса буудаhан командануудай дунда олон очкотой болохые хүсэhэн мэргэшүүл хоорондоо үсэд шангаар тулалдаа. Спортсмен бүхэн аяар 50 түхэреэн сагаалса буудажа, өөрынгөө мэргэниие харуулха, командаяа түрүү hуурида гаргаха зорилготой байба. Илангаяа шэлэй заводой нэгэдэхи, ТЭЦ-эй командануудай дунда шанга тулалдаан болобо. Шэлэй заводойхид hүүлшынгээ сагаалса буудахадаа нүгөөдүүлhээ дүрбэн очкогоор үлүү боложо, түрүү hуурида гаража шадаа. Эбтэй эетэй тус коллективэйхид 150-hаа 100 сагаалса тудажа эрхимлэhэн байна. ТЭЦ-эй, Хяагтын команданууд 96—92 очконуудтай боложо, хоёрдохи, гурбадахи hуури эзэлээ.

Мэргэн буудагшадай хоорондо болоhон мүрысөөндэ нэгэдэхи разрядтай Игорь Гунин, Владимир Мельков, хоёрдохи разрядтай Евгений Махнов гэгшэдэй дунда hонирхолтой мүрысөөн болоо. Хэдэн часай туршада үргэлжэлhэн мүрысөөнэй дүн гаргахада эдэ гурбамнай аб адлихан—100-hаа 73 очкотой болоhон байшоо. Тиигэжэ эдэнэрэймнай дунда дахин тулалдаан болоо. Эндэ ТЭЦ-эй түлөөлэгшэ Владимир Мельков шалгаржа, «Труд» бүлгэмэй чемпионой суда хүртэбэ. Шэлэй заводой түлөөлэгшэд Махнов, Гунин гэгшэд түрүү hууринуудые эзэлhэн байна.

А. ШИПИГУСЕВ.

Зүүн-Урда Азида США-гай аюулта аашануудые болюулха

Великобританиин компартиин политкомитедэй мэдүүлгэ

ЛОНДОН, июниин 24. (ТАСС). Великобританиин Коммунис партиин политическэ комитедэй тунхаглаhан мэдүүлгэ соо Зүүн-Урда Азида США-гай гаргажа байhан аашанууд амгалан байдалда ехэхэн аюул ушаруулна гэжэ хэлэгдэнэ. Лаосто Патет-Лаогой дайшалхы отрядуудай байhан газарые Америкын авиациин hаяхан бомбодоhоной hүүлээр Зүүн-Урда Азида США сэрэгэй хүсэнүүдые улам ехэ болгожо үргэлжэлүүлhээр гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Америкын империалистнуудай гаргаhан эдэ аашанууд хадаа дэлхэйн бүмбэрсэгэй эндэхи газар нютагта гадаадын сэрэгүүдэй добтолон оролгые болюулжа, амгалан тайбан болгохо тушаа 1954—1962 онуудта болоhон Женевскэ конференцинүүдэй шиидхэбэринүүдые hэнтэргүйгөөр эбдэжэ байhые элирхэйлэн харуулна гэжэ мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэhэн байха юм.

США иимэ жэрхэмшэг политика ябуулжа байхадаа Англиин правительствын зүгhөө дэмжэлгэтэй байна гэжэ тэмдэглээд, Великобританиин правительство Америкын аюулта аашануудта хамаархахаяа болихо зэргэтэй гэжэ политическэ комитет заана. Тиигээд иимэ зорилгоор, правительствада зохихо эрилтэ табихыень Англиин арад зониие эрид шууд уряална. Дүүргэлтэ соогоо политкомитет ямар эрилтэ табинаб гэхэдэ: Урда Вьетнамhаа болон Лаосhоо американска сэрэгүүдые гаргажа абаашаха, 14 гүрэнэй Женевскэ конференци зарлаха, эб найрамдалай, бэеэ даанхай гүрэнтэй болохын, нейтралитет баримталхын үндэhэ hуури дээрэ, өөhэдынгөө асуудалнуудые тэндэхи зоной өөhэдөө шиидхэхэ арга Урда Вьетнамай болон Лаосой арадуудта олгохо гэнэ.

Фабриканууд хүдэлмэришэдэй мэдэлдэ үгтэбэ

АККРА, июниин 24. (ТАСС). Промышленна предприятинуудые хүдэлмэришэдэй зонхилон хүтэлхын тулада үгтэhэн ушар хадаа ехэхэн этигэл найдабари үзүүлhэниие гэршэлнэ гээд мүнөөдэр «Ганиэн таймс» газетэ хүдэлмэришэдэй хиналтада гүрэнэй мэдэлдэ байhан гурбан предприяти дамжуулан үгэлгэдэ зорюулhан редакционно статья соогоо бэшэнэ. Хүдэлмэришэдэй зонхилон хүтэлэлгэ хадаа үйлэдбэриин гол зэмсэг хэрэгсэлнүүдэй үргэн олон арад зондо хамаатай байха обществодо орохо бата найдамтай замуудай нэгэниинь болоно гээд газетэ заана.

Промышленна предприятинуудые хүдэлмэришэдэй мэдэлдэ дамжуулан үгэhэн ушар хадаа, тэдэндэ ехэхэн харюусалга тодхоно гэжэ «Ганиэн таймс» тэмдэглэнэ.

Италяархин компартида ороно

РИМ, июниин 24. (ТАСС). Июниин 15 болотор Италиин Коммунис партида 1.631.889 гэшүүд абтаhан байна гэжэ мүнөөдэр Унита газетэ мэдээсэбэ. Парти өөhэдынгөө гэшүүдэй тоогой талаар 1962—63 онуудай хэмжээhээ дээшээ гараа.

Партийна документнүүдые hэлгэхэ тушаа жэл бүридэ болодог компаниин ябаха үедэ үнгэрhэн hаранuудай турша соо Италиин Коммунис партида 139.480 хүн ороhон байгаа. Энэ hара соо, дундуур абажа тоолоходо, үдэр бүридэ 600 хүн партида шэнээр нэмэжэ ороhон байха юм.

Айлшалга тухай тон түрүүн тунхаглана

СТОКГОЛЬМ, июниин 24. (ТАСС-ай тусхай корр.). Советскэ правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущевой Швецидэ ошоод байhан тухай репортаж, тоосоон, фото-зурагууд Швециин хэблэл газетэнүүдэй хуудаhануудай дээрэ тон эли газарта тунхаглагдана. Скандинавиин оронуудта туйлай шухала политическэ ушарал болоhон энэ айлшалга тухай бэшэhэн материалнууд газетэнүүдэй таба зургаан нюурнуудые эзэлнэ.

Н. С. Хрущевой хэhэн уулзалганууд, хэлсээнүүд, тэрэнэй хэлэhэн үгэнүүд тухай Швециин радио болон телевидени тэрэ дары мэдээсэнэ. Мүн энэ айлшалгатай холбогдоhон үлэмжэ шухала ушаралнууд тухай hонин мэдээсэлнүүд Европын бэшэ бэшэ гүрэнүүд хүдар дамжуулагдана.

Рикедагай байшан соо байрлаhан пресс-центр хадаа хэблэлэй, киногой, радиогой болон телевидениин 600 шахуу түлөөлэгшэдые хангажа байнхай. Иимэ олон журналистнуудай ерэhэн ушар гэжэ Швецидэ үшөө үзэгдөөгүй hэн.

Зүгөөр, Швециин олон тоото газетэнүүдэй дунда энэ айлшалгада дурагүй байhанаа мэдүүлhэн газетэнүүдшье бии ааб даа. Тиигээд тэдэнэр эндэхи оршон байдал муугаар харуулха hанаатай. Тэд «Ню даг» газетын бэшэhэнэй ёhоор, эдэ газетэнүүдэй ара талада Швециин арад зоной байгаагүйнь мэдээжэ ха юм. Тэдэмнай Скандинавиин гүрэнүүдтэ Н. С. Хрущевой айлшалан ошоhоной туйлай шухала политическэ удха шанарые ойлгожо абанхай.

Үсэгэлдэр Стокгольмын городской ратушада Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые хүнүүд ехээр hонирхобо. Энэ үгэ тухай газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ.

Үсэгэлдэр Н. С. Хрущевой болон Т. Эрландерай хоорондо болоhон хэлсээнүүд тухай мэдээсэхэдээ, олон ондоо уласхоорондын асуудалнуудта хоёр талаhаа бэс бэеынгээ hанамжануудые мэдэлсэжэ абахаяа оролдобо гэжэ олохон газетэнүүд тэмдэглэнэ. Худалдаа наймаа хэхэ асуудалнуудта, түбхын түрүүн удаан болзортой худалдаа наймаа хэхэ хэлсээ батална тухай, эрдэм ухаанай, хүдөө ажахын болон соёл болбосоролой талаар саашадаа хани харилсаа дэлгэрүүлхэ тухай асуудалда ехэхэн анхарал хандуулагдана.

Сенат буруушааба

ПАРИЖ, июниин 24. (ТАСС). Аэродромуудай техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй забастовко хэхэ эрхэ хаахха тухай элэнэй урда тээ национальна суглаагаар абтаhан правительствын хуулиин проекые Францын сенат 42 дуүе 153 дуугаар булижа, буруушаалан байна.

«Забастовко тэшэ лахын аргагүй болоhон саггал ажалшадай эрхэ hаалгаха hүүлшын зэбсэг болоно ха юм» гээд Францын социалис партиин сенатска бүлэгhөө гүэ хэлэhэн Андрэ Мерик мэдүүлбэ.

Норвегиин ниислэл хото Осло.

ТАСС-ай фотохронико.

США-гай президент Джонсоной хэhэн пресс-конференци

ВАШИНГТОН, июниин 23. (ТАСС). Энэ неделиин hүүл багаар, Урда Вьетнамда байгаа Холбоото Штадуудай элшэн сайд Генри Кэбот Лодж тушаалhaa гаража Вашингтондоо бусажа ерэхэнь ха гэжэ США-гай президент Л. Джонсон пресс-конференци дээрэ соносхобо.

Урда Вьетнамда байха Америкын шэнэ элшэн сайдаар США-гай штабуудай начальнигуудай комитедэй мүнөөнэй түрүүлэгшэ генерал Максуэлл Тэйлор томилогдоо. США-гай элшэн сайдай орлогшонь (шэнэ тушаал — **ред.**) мүнөө үедэ США-гай гүрэнэй секретариин орлогшын туhалагша байhан Алексис Джонсон болобо.

Штабуудай начальнигуудай комитедэй түрүүлэгшээр США-гай армиин штабай начальник байhан генерал Эрли Уилер томилогдоо.

Лодж тушаалhaa гараха тухай өөрынгөө гуйлта соо ямар шалтаг дурдаhан байнаб гэхэдэ, хара амяа хараhан ажаhуудалтай болохоёо hанааб гэжэ хэлэбэ гээд пресс-конференци дээрэ Джонсон мэдээсэбэ. Лоджын тушаалhaa гараха гэhэн гуйлтые ехээр шаналан хүлеэжэ абааб гэжэ США-гай президент мэдүүлhэн бэеэрээ, энэ недели соо Вашингтондо ерэхэдэнь тэрээнтэй уулзаха байхаб гээд нэмэбэ.

Урда Вьетнамай «Коммунис добтолготой тэмсэлдэ» тэрээндэ туhаламжа үзүүлжэ байхабди, мүн Лаосто уласхоорондын комиссиин түлөөлэгшэдэй ажаглан хаража хиналта табиха аргагүй байhан сагта Лаос дээгүүр американска самолёдууд ниидэhээр байха юм гэжэ президент Джонсон дахяад мэдүүлhэн байна.

Далайн уhа арюудхан сэбэрлэхэ талаар Холбоото Штадууд болон Советскэ Союзай хоорондо научна харилсаатай болохо арга боломжые шэнжэлэн үзэхэ гэбэ, тиихэдээ энэ зорилгоор ядерна элшэ хүсэ хэрэглэжэ болохо гээд дам саашаа Джонсон соносхобо. Энэмнай шэнэ шухала нээлтэнүүдтэ хүргэжэ болохо гээд найдажа байhанаа тэрэ мэдүүлбэ.

Иненюгэй айлшалга дүүрээ

ВАШИНГТОН, июниин 24. (ТАСС). Турциин премьер-министр Иненю президент Джонсоной уряалаар Вашингтон ошоhон хоёр үдэрэйнгөө айлшалгые дүүргэбэ.

Джонсон Иненю хоёр Кипрэй байдал тухай бүхы асуудалнуудые зүбшэжэ үзэбэ гэжэ үсэгэлдэр тунхаглагдаhан хамтын коммюнике соо хэлэгдэнэ. Тиихэдээ мүнөөнэй бэрхэшээлтэ байдалые хэлсээ хэжэ гуримшуулха арганууд тухай хэлсэhэн байгаа. Мүн тэрэшэлэн Кипр дээрэ hуудаг үндэhэ яhатанай бүлгэмөөрхинэй аюулгүй амгалан байдал хангаха тушаа Нэгэдэмэл Нацинуудай гаргаhан хүсэлэл хоёр гүрэнэйнгөө дэмжэхэ арга замууд тухай президент болон премьер-министр хоюулан хаража үзэбэ.

Джонсонтой hүүлшынхеэ уулзаhанай hүүлээр Сагаан байшанhaa гараад ябахадаа, «би президенттэй хөөрэлдөө хэhэндээ ехэ ханамжатай ябанаб» — гэжэ Иненю корреспондентнүүдтэ мэдүүлбэ. Зүгөөр, ямар хөөрэлдөө хэhэн тухайгаа тодорхойгоор хэлэжэ үгэхэhөө арсаба.

Ажалшадай бэеын элүүр тухай оролдолго

ПРАГА. Ажалшадай элүүрые хамгаалха асуудалнуудаар Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай болон правительствын тогтоол толилогдоо. Ажалшадай бэеын элүүрые хамгаалха, медицинскэ хангалгые hайжаруулха хэмжээ ябуулганууд, эхэнүүдые болон нялха үхибүүдые хамгаалха хэмжээ ябуулганууд тогтоол соо хараалагданхай. Тэрэшэлэн медицинскэ наукые саашадань хүгжөөхэ, материально-техническэ баазыень бэхижүүлхэ хэмжээнүүд тогтоол соо хараалагдаhан байна.

Социалис Чехословаки хадаа үхибүүдэй эгээн лэ үсөөнөөр гээгдэдэг, хүн зоной эгээн лэ ута наhалдаг оронуудай нэгэн юм. Юрэнхы дээрэ наhа баралга 1937 ондохитой харисуулхада, мүнөө үедэ орон дотор 1 мянган хүнөөр үсөөрөө.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой Швецидэ айлшалжа байhан тухай, мүн 1964 оной июниин 24-дэ «Гетаверкен» гэжэ судоверфьдэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэ, шведско-советскэ бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэдэй Н. С. Хрущевтой уулзаhан тухай ТАСС-ай мэдээсэлнүүд; «КПСС-эй обкомдо, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ» гэhэн рубрика доро «1964 ондо республикын колхоз, совхозуудта үбhэ хуряалга, силос даралгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө hайнаар бэлдэхэ тухай» тогтоол толилогдобо.

Хоёрдохи хуудаhанда: ВЦСПС-эй пленум тухай мэдээсэл; «Заводо харуулаад, магазинуудта абаашаба» гэhэн гаршаг доро ажалшадай хэрэглэдэг эд бараанай выставкэhээ корреспонденци; «Һүнэй товарна фермэнүүд дээрэ ариг сэбэрые сахиха тухай» корреспонденци; «Автомобилнуудые түгэс бэлэн болгохо» гэhэн статья.

Гурбадахи хуудаhанда: түмэр замай Улаан-Үдэ станциин паровозно депогой машинистнууд А. Сурмилов, Н. Иванов гэгшэд «Буруу ойлгоод гомдобо» гэhэн корреспонденци; уласхоорондын байдалаар дэлхэйн олон оронуудhаа абтаhан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд бии.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Эл мэргэжэлые таанад мэдэхэ гү» гэhэн ... хёолшо В. Петоновой «Альгинэ...» «Хабар ерээ» гэhэн шүлэгүүд, «Уран зурагууд зонын выставкэ абаашагдаба» гэhэн, бүлэг информацинууд толилогдобо.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25—41, 38-30, информации—32 74 и перепечатки—34 05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н00150. Заказ № 51..